

ELŐFIZETÉS:

Égész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

*
A lap melletti részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a lap tulajdo-
nosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitási sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomdájában fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Szendy Lajos.

— A nagyok emlékére —

Zombor, ápril 24.

○ Azok, a kik megyénk legutóbb tartott közgyűlésén részt vettek, tanúi voltak egy valóban szívet-lelket felemelő aktusnak. A magyar hazafiság hirtelenül, de annál értékesebben fellobbant megnyilatkozásának. Heves megye ismert feliratáról volt szó, Rákóczy, Bercsényi, Thököly, Kossuth és 48—49-es honvédek emlékére.

Az állandó választmány Heves megye által Bácsmegeyhez is intézett kérelmének egyszerű tudomásul vételét hozta javaslatba.

A kérdés iránt előzőleg kevés érdeklődés mutatkozott. Általában nem sokat törődtek a tudomásul vétellel. Két lelkes hazafit nagyon bántott a dolog: Fernbach Károlyt és Fernbach Bálintot. Aggódva kémlítették a gyűlés képét és hangulatát s szorongva várták a kérdés sorsa kerülését.

Egyszerre feláll Szendy Lajos, pacséri ref. lelkész, az ismert kiváló szónok. Minden szem elé tapad s siri csend támad a teremben. A két Fernbach arca örömtől sugárzik. És méltán.

Igaz ügyért szólalt fel Szendy Lajos, de bele is lehelte szónoklatába egész lelkét, egész tudását, egész tapintatát.

A beszéd megindul, gördülnek a gyönyörűen előadott s klasszikus szépségű hasonlatok. Heleszel az egyik Fernbach, majd a másik, majd mindkettő, majd még többen, végül elemi erővel tör ki az egész gyűlés hazafias hangulata s a bizottság, élén a tisztikarral, mint a villám egy szálig felpattan s egyhangulag elfogadja Szendy indítványát, mely szerint Bácsmegeye a képviselőházhoz hasonszerű feliratot intéz s ennek támogatására a megyebeli országgyűlési képviselőket felkéri.

Szendy Lajos szónoklata hatalmas és tömör volt, mint az orkán, mely megtisztítja a levegőt, lendületes és poétikus, mint egy óda, mely megdobogtatja a szívet s tapintatos, mint egy államférfi megfontolt nyilatkozata, mely megnyugtató az elmét.

Egyenesen magával ragadta még azokat is, a kik talán a kormányhoz való hasonszerű felirat intézését alkalmasabbnak tartották, mint egyenesen a képviselőházhoz intézett irat küldését.

A lefolyt tanácskozás jelenetre s a hozott határozatra büszke lehet Bácsmegeye, önérettel gondolhat Szendy Lajos, de büszke lehet a két Fernbach is, a kiknek a hazafias hangulat felkeltésében, a bizottsági tagok előzetes közönyének felrúgásában nem kis részük van.

Szendy Lajos beszéde a következőleg hangzik:

Meltóságos főispán úr!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Heves vármegye közönségének szőnyegen levő átirata két részből áll, az első rész kívánja a Rákóczy, Thököly és Bercsényi diffamálását kimondó törvények törlesztését, a második része Kossuth Lajos érdemeinek törvénybe iktatását és szobrának melletti felállítását, ugy az 1848/49-es honvédek érdemeinek szintén törvénybe iktatását.

A mi már az elsőt illeti, Rákóczy híres kiáltványának kezdő szavai: „Recurdescunt vulnera“ jutnak eszünkbe, mert újra feltörnek e nemzet szívének sebei és a szegény perulása szökik arunkra, ha arra gondolunk, hogy lehetett, hogy volt olyan magyar országgyűlés, a mely Rákóczyt és szabadsághős társait árulónak és a haza nyílvános ellenségeinek nyilvánította. Nem hiába mondta az elbűsült, bujdosó kuruc e hir hallatára, hogy nem volt azon a gyűlésen igaz magyar ember, mert ha lett volna, meg kellett volna halni annak az embernek, a ki ezt a törvényt előterjesztette. Micsoda égbekiáltó különbség van ezen törvénycikk és a tárgyilagosságot magyartörténelem között. Hogy ezt a diffamáló törvényt el kell törölni, az még kétséget sem szenved, inkább azt tehetnénk kérdésbe, hogy közel 200 esztendőn át hogyan tudta a csömörletes servilizmus eme rat bélyegét megtörni a magyar közérzület? hogy azt a legendás alakot, Rákóczyt, azt az ideális lelkitűlt szabadsághőst, a kit nemcsak a magyar, de a felvidéki rutlién nép is mind máig bálványul emleget, ennyire sárba merészelté rantani a gyáva megbunyászkodás. Micsoda dilemma támad egy magyar ifjú lelkében, a ki a történelemből Rákóczy, Bercsényi fényes alakját tisztelni tanítsa, midőn feljuttatja Magyarországot törvénykönyvét és olvassa az 1715. évi XLIX. törvénycikkét, a mely azokat, a kiket ő a hazaszeretet eszményi hőseitől tanult ösmerni, árulókat és a haza nyílvános ellenségeinek nyilvánítja.

Lehetetlen, hogy kérdésbe ne tegye, hogy melyik hazudott hát, hazájának történetírása-e, vagy törvényhozása. — Igen, ez a törvénycikk hazudott, a melyet nemcsak eltörölni, de kitépni kellene a magyar tör-

vénykönyvből s ezáltal adni meg a történelmi igazságszolgáltatást eme nagynevű történelmi alakoknak.

A mi Heves vármegye átiratának másik részét, t. i. a Kossuth Lajos érdemeinek törvénybe iktatását, szobrának melletti felállítását és az 1848/49-es honvédek érdemeinek szintén törvénybe iktatását illeti, azt hiszem, hogy ez ép oly természetes, mint jogos nemzeti kívánság.

Kossuth Lajos érdemeit bővebben méltatnom nem szükséges, be vannak azok kitörölhetetlen betűkkel írva nemcsak a történet könyvébe, hanem e haza minden polgárának szívébe is. A magyar közérzület és közszólam, a mely Deák Ferencet a haza bölcsének nevezte, Kossuth Lajosnak a haza atyja nevet adta és szívében régen fölállította az ő emlékszóbrát, még pedig aere perennius, ércnél maradandóbbat, de hogy ezt az ország fő- és székvárosában külső alakban megtegye, is látni akarja, ez nem egyéb, mint hálás emlékeztetének külső megnyilvánulása.

Végül az 1848/49-es honvédek érdemeinek törvénybe iktatása által önmagát tiszteli meg a nemzet, a midőn azoknak az önfeladózó, felelmet nem ösmérő hősöknek, a kik tűzhelyet és családot elhagyva, vértket és életüket adták áldozatul Magyarországot ősi alkotmányának és szabadságának védelmére, nemcsak sirjajukra helyezi a hálás emlékeztet babérokoszorúját, hanem törvénykönyvében is kifejezést akar adni bevadhatatlan érdemeiknek.

Mindez nem pártkérdés, nem az opportunizmus kérdése, nem is ellenzéki tulhajtás, hanem a nemzeti önérték kérdése, a melybe az uralkodó felségessé személye és haza iránti illoyalitást még erőszakkal sem lehet belemagyarázni és én azt hiszem, hogy az alkotmányosan uralkodó szeretett király, a ki szobrot állított Bethlen Gábornak, az a nehéztapasztalatok által leszürt bölcsességű fejedelem, a ki beleegyezett abba, hogy Kossuth Lajos hűlt tetemei az édes haza földjébe tétessenek nyugalomra, az a legfőbb hadur, a ki a koronázásakor nemzeti ajándékkul neki felajánlott negyvenezer aranyat nagylelkűségének fényes megnyilvánulásával az 1848/49-es honvédek segélyezésére ajándékozta: hű és érette minden áldozatra kész magyar népének emez óhajtsai előtt sem fogja nagy és nemes szívet bezárni, sőt abban, hogy ez a nemzet történetének nagy alakjairól kegyeletesen emlékezik meg, előjelét és zálogát fogja látni annak, hogy az ő fényes nevét és dicső emlékeztetét is meg fogja őrizni szívében időtlen időnkig.

Mindezeknél fogva kérem a tek. vármegyei törvényhatósági bizottságot, hogy egyszerű tudomásvétel nélkül ne térjen napirendre e fontos tárgy felett, hanem mondja ki határozatilag, hogy Heves vármegye átiratához csatlakozzon, hasonló tartalmu feliratot intézzen az ország törvényhozásához, egyszersmind vármegyének or-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Volt nekem...

Volt nekem egy barna lánykám
Nem is olyan régen...
A két szemem rám ragyogott,
Mint csillag az égen.

De lebullott az a csillag,
Le a magas égről...
Kialudt a ragyogása
Barna lány szeméből.

Hajóscsics Ferenc.

ANGOL MALACOK.

Írta: Kajabusz.

A feleségem a mult tavaszon egy pénteki nap igen kipirult orcával jön haza a piacról és fölöttébb való szíveséggel megcsókolt. Mindjárt tudtam, hogy valami baj van. Mert úgy kell fölvenni a dolgot, hogy mi már kilenc éves házasságunk fivünk Isten különös kegyelméből s az efféle kellemeségektől régen elszoktattuk egymást. Ilyenkor a házasságban már csak a „kenyér és só“ szerepel, a „méz“ elfogyott régen, az elején.

Sőtét sejtelmem nem is csalt, mert a feleségem kipirult orcájával sebtiben előhozakodott egy kérelemmel, hogy t. i. adjak neki 18 forintot. Bár jól tudja tapasztalásból, hogy az ilyesmikkel az életemet rövidíti, mégis — vagy talán éppen azért — ostromolja sűrűn ezt a gyengémet, jól tudván, hogy itt sebezhető vagyok. Aztán borzasztó ékeszszólással szaporította, hogy malacokat vett, három különös szép malacot, angol malacok, a dorogi gróf fajtájából. Arra a szelid megjegyzésemre, hogy az ilyen summásból kiadásról mégis csak meg kellene engem is kérdezni, nem is tartotta méltónak reflektálni, hanem táskájába tévén a 18 forintot, elrohant mint egy

dramai színész. Mig én azon töprengem, hogy milyen elképzelhetetlenül borzasztó az, mikor egy háztartásban az asszonyok autonómiaja van s milyen jámbor firma vagyok én, hogy ezt megerősödni engedtem: azalatt már a kepec be is szállította a malacokat.

Biz azok megnézni való jószágok voltak. Már t. i. a színtüket tekintve. Az alapszín fehér, de a hasukon vörös árnyalással; a hátukon ellenben széles fekete sávok, mint a papista barátok derekán. A farkuk karikára kunkorodva, ami természetűdösök szerint a malac kedély vídamságát jelenti. A fiam mindjárt dobott nekik egy darabot a fölöstökörre való kenyérből, amit szives rőfögéssel köszöntek meg. Mennyiségre azonban alig voltak nagyobbak, mint egy gazdalkoló embernek a dohányzacskója. S mikor drágallani merészkedtem, nosza hegyibem kerekedett a feleségem is, a kepec is. Hogy hát ilyen malacok esztendő száma sem fordulnak meg a piacon. (Az lehet.) Hogy ő (a kepec) hőtíg való haragot vesz magára a komjától, Dagadó Miskától, mert az alkudott rájuk s már fizetni is akart, de a mi kedvünkért inkább elszenevdi a komája baragját és a többi. Nem sokat ballgattam rá, mert minden kepec olyan őszinte, mint egy életbiztosítási ügynök. Mikor eltávozott, a feleségem is erősíté, hogy Dagadó Miskának csakugyan a markában volt a pénze s nagy káromkodások közt tette vissza. Persze, az asszony járatlan s nem tudja, hogy: „Szentharomság titkát, magyar paraszt ravaszágát nem lehet kitanulni.“

Jötték aztán az állatokat bámulni és leszólni. Az ember mindig boldog, ha felebarátainak szomorúságot okozhat. A gondnok azt jegyezte meg, hogy az ilyenek nem szoktak zsirosak lenni, bármennyire jól tartják is őket. Amely elszólása miatt évek keltenek hozzá, a mig ismét bejuthat a feleségem kezébe. A tanító, aki tavaly volt a földmives iskolában tanfolyamon államköltészen, bátorodott nyilatkozni, hogy ezek nem angol malacok, hanem Isten tudja, miféle kevert faj, de semmiesetre se jó. Mire megkapta a magáét, hogy a tanfolyamon talán kanász studiumokból is vett leckeórakat?! Legrosszabbul lát a haragozó, mikor arra a kérdésre, hogy mennyire becsüli? (az árt illetőleg) fitymálva azt

mondta, hogy „10 vagy 12 frtot megér, mert hát...“ De nem folytathatta tovább; a feleségem olyan tekintetet vetett rá, amelytől a többi ige benne maradt a harangozóban és szegyenkezve haza óvakodott. Délben az ebédnél eleinte meg se értettem, mikor az asszony dühösen mondta, hogy ne adják a harangozónak kukoricára alá földet, mert meg nem érdemli.

S mivel nekem a feleségem autonómiaja miatt folyvást muszáj az efféle vásárlásokba bemenni, azért nem tudok én a pénzemmel sobase kijönni. Mert ime, most már krumplit kellett venni a malacok számára, zsákját egy frtjával. Mikor én árulok krumplit, sobase kapok egy zsákért többet 60 krajcárnál. Aztán azt mindennap főzni kellett, összetörni, hogy stere legyen belőle, tán még meg is zsirozta nekik a feleségem. Mert minden gondoskodását azok vették igénybe, ugy hogy mink — a család — teljesen elvontunk hanyagolva. Ragyogó szemekkel konstatalta naponként, hogy milyen szépen fejlődnek az angol malacok, hogyan gömbölyödnek, micsoda hatalmas állatok lesznek azokból karácsonyra, ha — amit jó hozzátenni — az Isten megtartja őket. És lelke megtelt szép, szívárványszíni reményekkel, ugy állítván fel tervét a jövőre nézve, hogy kettőt majd levágunk magunknak, a harmadikat eladjuk s annak az ára az övé lesz, kizárólag az övé, amit ő korlátlanul fog elkölteni. Ime, ide vezet az asszonyi autonómia.

Az állatok fejlődésében azonban pár napi szünet állott be akkor, mikor durva morva emberek kertülköztek hozzánk éles szerszámokkal és nemtelenekké tették az angol malacokat. Ez időben busan lógatták füllüket, karikára kunkorodott farkukat leeresztették s világfájdalmas malac pófával bántuk a legfinomabb krumplis moslékra. A feleségem titokban meg is könnyezte a sorsukat.

Mindamellett kibevették a veszteségüket. Malac természet könnyen felejt, amiben segített az idő is, a mely immár odább hagott s tavaszodóra vált. Az első rügy kicsattant, nevetve látott duzzadásához s az ágon virágos ernyőre bomlott. A levegő enyhé lett s a márbák tele voltak boldogsággal. Lehet, hogy a nagy bol-

szágytelési képviselőt hívja és kéri fel a felirat pártolásra.

Zombor város törvényhatósági bizottsága tanulhat Bács vármegyétől.

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága folyó hó 22. napján tartotta meg az évi első rendes évnegyedes közgyűlését a vármegyei székház nagytermében. A bizottsági tagok nagy számban jelentek meg és élénk érdeklődéssel kísérték a tárgyalás menetét.

Latinovits Pál főispán díszmagyarban pont 9 órakor jelent meg közeletünk jelesei és a vármegyei főtisztviselők kíséretében a közgyűlési teremben, hol az egybegyűlt bizottsági tagok lelkes éljenzéssel fogadták.

A főispán elfoglalva elnöki székét, üdvözlő a megjelent bizottsági tagokat, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja, a jegyzőkönyv vezetésével Vojnits István főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig Lederer Pál tb. főjegyzőt bízta meg és a következő indítványokat tette:

Engedje meg a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy a napirend előtt néhány előterjesztést tehessenek.

Mindnyájunk szívét nagyon sulyosan érintette a közelmúltban elterjedt gyászhir, hogy geszti Tisza Kálmán közeletünk egyik kiváló vezérérfia elhunyt. 50 éven keresztül kiváló ténykedése által, melyből 17 év miniszterelnökségére esik, nagyon sok jót tett, nagyon sokat alkotott és nagyon sok alkotása van, mely áldásos működését dicséri. Nagyon sok jót hagyott maga után nálunk is.

Indítványozom, hogy az elhunyt államférfiu dicső emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg és családájához részvétiratot intézzen.

Nagy részvétellel értesültünk horai Horánszky Nándor Magyarország kereskedelemügyi miniszter váratlan elhunytáról; akkor szólította a gondviselés magához, akkor midőn hosszu politikai működés után, végre megvalósíthatta volna azokat az eszméket, a melyekért évtizedeken át küzdött.

Elhunytja nagy veszteség nemcsak családja, hanem a hazára is, melyet szolgált, pártatlanul szeretett.

Erre Horánszky emlékét is megörökíti a bizottság és családájához részvétiratot intéz.

Kegyeletes szavakkal emlékezett meg ezután elnöklő főispán id. Ertl János törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról. Az elhunyt a törvényhatósági bizottság legszorgalmasabb, legbuzgóbb tagja volt, ki még a saját ügyeinek elhanyagolásával is, mindenkor részt vett a bizottságok tanácskozásain.

Indítványozza a főispán, hogy a vármegye közönsége igaz részvételt jegyzőkönyvében örökítse meg és erről a családát részvétirattal értesíti. Az indítványokat a közgyűlés elfogadta.

Erre a főispán megemlékezik szép szavakkal Széll Kálmán miniszterelnöknek a Szent-István-templom nagy keresztjével történt kitüntetéséről. Ily kitüntetés ily rövid idő alatt tényleges szolgálatban

álló minisztert még nem ért. Ófelsége a leg-hízelgőbb szavak kíséretében méltányolta ő nagy-méltóságának működését a jog, törvény és igazság általa meghonosított aeráját.

A közgyűlés a miniszterelnököt a legfelsőbb kitüntetés alkalmából feliratilag üdvözli.

Utána megemlékezett a főispán Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőnek a Ferencz József-renddel történt kitüntetéséről és igen szép szavakkal méltatta Gräff Nikáznak a vármegyei tanügy terén szerzett nagy érdemeit, melyeknek köszönhető, hogy vármegyénk kulturája felvirágozott.

Tápay István dekorálása.

Ófelsége a király Tápay István vármegyei árvaszéki főpénztárost egy emberöltőt meghaladó kiváló szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki.

Ezen kitüntetés jelét tűzte fel a közgyűlés folyamán Latinovits Pál főispán érzelmgazdag szép beszéd kíséretében, felsorolva Tápay István pénztárosi működését. A szak, melyet ő vezetett három évtizeden át, a legnehezebb, az ő becsülettel kezébe volt letéve vármegyénk egyik legfontosabb: pénzügyi ügye. Ritka kötelességudassal, becsületességgel felelt meg hivatalának mindenkor és ezért nemcsak méltó a királyi kitüntetésre, hanem a vármegye közönsége is balszökönyvvel tartozik neki. Midőn feltűnt keblére a királyi kitüntetését, szíve egész melegséggel üdvözli és kívánja, hogy a kitüntetés sokáig boldogságban és örömben viselje.

Tápay István meghatva mondott lojalis köszönetet ófelsége a királynak és magát a vármegye közönségének jóemlékébe ajánlotta. A közgyűlés tagjai lelkesen meg-eljenztek és ovációval vették körül.

Allspáni jelentés.

A közgyűlés tárgysorozatának első pontja Karácson Gyula alispán jelentése volt a vármegyei köztulgyek állapotáról.

A terjedelmes és a vármegyei közelet minden egyes mozzanatára kiterjedő jelentést Vojnits István főjegyző olvasta fel. A közgyűlés az alispán jelentését egyhangulag tudomásul vette.

A jelentést lapunk jövő számában egész terjedelmében fogjuk közre adni.

Miniszteri leiratok.

Bellügyminiszteri leirat ófelsége Erzsébet Maria főhercegnő eljegyzése alkalmából bemutatott szerencsekívánatokért nyilvánított királyi köszönet tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Ugyanannak leirata gróf Teleky Józsefné ellen folytatott per tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Ugyanannak leirata az 1901. évi házipénztári megtakarítások terhére megszavazott jutalmak és segélyek iránt hozott törvényhatósági határozat tárgyában. — Uj felterjesztés intéztetik a miniszterhez.

Ugyanannak leirata az ebadó évi jövedelmének mikénti felhasználása iránt. — Legközelebbi közgyűlésre kitűztetik.

Penzügyminiszteri leirat Szabadka szab. kir. város által katonabeszállásolási költségek címén a vármegye ellen folytatott per tárgyában. — A döntő kuriai ítélet meghozataláig megkeresetik Szabadka városa a további eljárás szüneteléseig.

Ugyanannak leirata az 1902. évi III. t. c. végrehajtására irányulólag az egyesítendő pénztár és számvétség helyiségeire nézve adandó javaslat iránt. — A megállapítással az alispán megbízott.

Kereskedelmi miniszteri leirat a kompok, révek, hajó- s állandó közúti hidak megvizsgálása tárgyában. — Ugyanannak leirata az iparfelügyelői kirendeltég tárgyában. — Ugyanannak leirata az 1899. és 1900. évi megyei közúti számadások jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Földmíveléstügyi miniszteri leirat a szarvasmarha, sertés és juhtenyésztési szabályrendelete jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

dogság szédítette meg a mi malacainkat is, mert egy szép tavaszi napon kirándulást rendeztek, mint a fővárosi lakosok szoktak s a 120 centiméternyi magas ölkerítést átugráltak minden megerőltetés nélkül, ami amellett bizonyít, hogy jó erőben voltak, de ellene mond annak, hogy gömbölyödtek volna. A szomszéd kertjében azután alulvizagálót tartottak a krumpli ültetésekben, amely passziójunkért kárterítést kellett fizetnem. Amint pedig a harangozó család visszatereléstkre sietett, szaladásra vették a dolgot s a világból is kiszaladtak volna, ha a fizikában meg nem volna írva, hogy a föld gömbölyű.

Persze, hogy ebben én voltam a hibás — a feleségem szerint — a miért hogy magasabbra nem csináltam a disznóul kerítését. Holottan úgy történt a dolog, hogy etetés után ott felejtették a zsajtárt, amiből a krumpliteríték ették s ezt a malacok közmunkával a krumpli mellé lökdösték, aztán ennek a földfordított fenekére állva könnyen kiugráltak. Hja sok esze van az angol malacnak, mert Nagy-Britanniában virágzik a kultúra. Hanem azért én voltam az oka a kitorésnek. Megírta azt Shakespeare, aki szintén angol volt, hogy: „Olyan asszonyoknak, aki a maga hibájáért nem tudja a férjét okozni, sohase engedjék, hogy maga szoptassa gyermekét, mert bizonyosan bambát nevel belőle.”

A malacok eme fortélyos eljárása után egy egész szál deszkat kellett a kerítés tetéjére szegezni, ami megint csak pénzbe került. Többször aztán nem is ugráltak ki, mert nem teheték azt már csak azért sem, mivel a becses egészségük megfogyatkozott.

Nyar elején, mikor a buzát érleli a Jézus, a nap pörkölő kedvében van s a kutya a szénaboglya alá óvakodik, a mi angol jószágaink egyszer csak elkezdtek nem enni. Pár nap alatt olyan siralmasan néztek ki, mint a vízbe fult egér. A legfőbb aludtjeire se reflektáltak. A feleségem akkor sem volt olyan bános, mikor én fektüdtem influenzában. Oka volt is rá, mert a malacok kornyadozásával az ő reményei is mind öszszébb zsugorodtak s az eladandó s korlátlanul elköltendő harmadiknak az ára kezdett a semmisségbe oszolni. Egy forró júliusi nap, mikor a kajszinbarack boldog meg-elégéssel engedte át kebelét a sárgulásnak, míg a levelei bágyadoztak a hőségétől, a feleségem három októvas jajgatással tört be hozzám, hogy a legnagyobb

malac megdöglött. Hatha még nem — szóltam én, igyekezzén a kétségbeesését elűzni. Huncut az angol, ne higgy neki — tréfáltam keserűn. (Mióta a bur háború tart, azóta nem hisztem az angolt.) Rögötn csöndülés támadt az ő körül, a harangozó szeméből csak úgy sugárzott a kárörvendés. Ott fektűt az angol jószág elnyulva, mint egy tragikus színész. De a mint a harangozó hozzányul és hunzi akarja, előfenni magát és másik oldalra fordul. Az őrm hártalan kitorése rezgett keresztűl a forró levegőn. Csak ajúlása volt a gondnok szerint. A leggyöngébb eledelüket vitték neki, azonfelül egy állatorvost is bittünk, a ki azonnal három forint ára orvosságot rendelt. Mindazonáltal a betegség nem távozott el teljesen s orvossággal bizalmi disznót, egy kissé drága mulatság s én magamba bizony nem egyszer a pokolba kívántam minden angol malacot.

A böllelünk azután kioktatott, hogy ne patikázzam, mert az mit sem ér. Eppen ilyen szimptomák közt volt az őve tavaly és ők ottolt meszet kötöttek a basára. Ezeknek is az kell. Innetűl tehát egy egy ruhában meszet kötöttünk az angolok hasára s olyan busan lézengtek az udvaron, mint a buroktól megölvöldözött katonák Pretóriában. A feleségem azonban nyugodtabb lett, reményei kezdtek visszatérgetni az oldaltan méz bieradalmából. Néha ugyan estenden ránehezedett a melancholia s a fiammal duettben futták azt az alkalmi szomorú dalt, melyet Walter Scott írt, ki szintén angol volt:

„Jaj, mit tegyek ha eldöglik malackám,
Világon sincs ily szép kedves malac tán.
Az nekem a legkedvesebb jószágom,
Ha eldöglik, jaj Istenem de szánom!”

És az énekletől megkönnyűl a fajú kebel.

Hogy micsoda erő lakozik a mézben: azt én nem tudom, de az angol barmok szemütemost derültebbek lettek s mikor a hőség alább hagyott s közeledett a szeptemberi mérsékelt atmosféra, akkor már a farkuk ismét felkunkorodott és nagy mohósággal kezdtek enni.

Nosza, darát nekik, ahogy beléjük fér, pótolják az elmulasztottat. Hát pótolták is. Most már igazán gömbölyödtek. Gyönyörűség azt elnézni, hogy még az okos angol malac is hogyan szedi magára a zsirt a kukori-

Ugyanannak leirata az 1898. évi II. t. c. értelmében létesített közszégi segélyalapok támogatására engedélyezett 20.000 korona tárgyában. — A pénz a zombori takarékpénztárba lett elhelyezve. A földmívelésügyi miniszternek köszönő felirat küldetik.

Ugyanannak leirata az erdőkezelési alap vagyónának hovatfordítása iránt és ennek kapcsában a vármegye alispánjának előterjesztése. — Erdemleges határozat hozatal előtt az erdészeti albizottságnak adatik ki.

Plósz Sándor igazságügyminiszternek köszönetnyilvánítása kitüntetés alkalmából hozzá intézett üdvözlő iratért. — Tudomásul vétettek.

Főispáni átiratok.

Főispán ur átirata, melyben közli a megtartott számonkéréséről felvett jegyzőkönyvet. — Ugyanannak átirata Konyovits Antalnak alszámvevővé történt kinevezése tárgyában. — Ugyanannak átirata dr. Sági Samunak zombori járásorvossá történt kinevezése tárgyában. — Ugyanannak átirata Sztratimirovits Ivánnak tb. szolgabíróvá történt kinevezése tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Törvényhatósági átiratok.

Udvarhely megye közönségének átirata az 1883. évi 44. t. c. 50. §-nak részbeni módosítása tárgyában a képviselőházhoz intézett kérvényének pártolása iránt. — Hasonló szellemű felirat küldetik.

Ung vármegye közönségének átirata az iskolába járó tanköteles gyermekektől tanítói nyugdíjra szedett 30 fillér összeg szerzésének végleges beszüntetése tárgyában hozott határozata és feliratának pártolása iránt. — Hasonló szellemű felirat küldetik.

Ugyanannak átirata a közadók behajtásáról szóló 1883. XLIX. t. c. 54. és 56. §-nak módosítása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Nagyvárad város közönségének átirata az önálló vámtérület létesítése érdekében a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul vétetik.

Közig. átiratok.

Közigazgatási bizottságnak átirata, melylyel bemutatja az 1901. évre szóló évi jelentését. — Ugyanannak átirata a titeli törvényhatósági kongotéglaut átrakási munkálatainak biztosítása tárgyában. — Ugyanannak átirata a törvényhatóság területén fekvő erdő m. évi állapotáról szóló jelentés bemutatása tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Alispáni előterjesztések.

Alispáni előterjesztés Zenta rendezett tanácsu városnál megejtendő városi képviselő választás iránt. — Pribil Ernő vármegyei főjegyzés megbízatik

Alispáni előterjesztés a dugterekről és gyepmesterségről alkotott szabályrendet tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Alispáni előterjesztés a palánkai uj kikötőhöz vezető töltés utnak a törvényhatósági utak hálózatába leendő felvétele tárgyában. — Felvétetett.

Alispáni előterjesztés a vármegyei gazdasági egyesületnek adandó állandó segély tárgyában. — Alap hiányában megtagadtatt.

Alispáni előterjesztés a járási II-od irnoki állások állandó jelleggel való szervezése és az erre szűkséges költségek mikénti fedezése tárgyában. — Tudomásul vétettek.

Alispáni előterjesztés a Sztójits Vladimir terében vezetett 30 korona fizetés előleg hátralék leírása iránt. — Vagyontalansága miatt leiratt.

Alispáni jelentés a megyebizottsági tag választások tárgyában. — A pótválasztás határnapjaul folyó évi május hó 9-ike kitűztetik.

Alispáni jelentés a nyugdíjkezelő választmányi tagok választása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

Alispáni előterjesztés a Szabadka szab. kir. város által foganatba tett kisajátítási ügyben. — A kártalanítási összeg megfizetésére Szabadka város megkeresetik.

Alispáni előterjesztés a vármegyei I. osztályú első aljegyző állással járó fizetésnek felemelése iránt. — Laucekhor Antal tb. főjegyzőnek érdemei elismerésül 1902. évi június hó 1-től 2800 korona fizetése 3200 koronában állapított meg.

cából s nem gondolja meg, hogy minden jóllakással csak a saját kikerülhetetlen végét sietteti.

Novemberben már egyet kivégeztünk. Az ostoba jószág 160 kilós volt, mondhatni egy éves korában. Ettől kezdve magam is ettem a kukoricát, csak hogy kolbász alakjában. A másodikikat két karácsony közt némitottuk el. Hatalmas szép állat volt, majd végig érte a kocsai deréket. Eonél csak az lehetett kltűmb állat, amelyet Andrassy Leopold küldött a Ferencendri barátoknak. Tudniük, hogy mint pátrónustól évente kijárt egy hízó a rendnek. De mégis egy alkalommal különösen nagy vala a hízó. Mert hát úgy történt egy ízben, hogy gvardián nélkül voltak a barátok, mikor eljött a toros dárídók ideje. Kérték tehát, hogy Andrassy tenne lépéseket egy alkalmas főnök megnyerése iránt, valamint kérelmeztek a szokásos évi hízó. Andrassy erre egy óriási hízóttat küldött nekik ezen levéllel: „Hic mitto vobis guardianum“ (itt küldöm nektek a gvardiánt). A vikarius visszaadta a tromfot ezen felelettel: „Gratias agimus pro obento beneficio et velde gratulamine a Familia Andrassyana guardianum accepisse“. (Köszönjük a lekötetelő jótéteményt és hálával vesszük, hogy az Andrassy családból kaptunk gvardiánt).

Hát ilyen óriás a mienk még sem volt. De annyi bizonyos, hogy a harmadikért — eladván azt — 48 forintokat gombolt be a feleségem s főiméven Budapestre az egész összeget egy nap alatt elköltötte, vagy a mint ő kifejezi „elvárosolta“. Mert hát neki autonómiaja van. A mi sajnos, de igaz.

Mindent összevéve, tudniük a malacok arát, a megétetett eieség értékét és a többi rájuk költött kiadást, úgy áll a dolog, hogy a harmadik angol jószág nekünk ingyenbe maradt, vagyis az volt a fardozás jutalma. Amiből világos, hogy érdemes sertéseket bizalmi, mert ime három közül egy: tiszta haszon.

Ezt a körülményt azonban ne árulja el t. szerkesztő ur a feleségem előtt, mert az borzasztó eredményeket vonna maga után. Mert mikor az asszonyoknak igazuk van, fölérnek egy vármegyével az alispántól le az utolsó szalmakomiszárságis.

Melléklet

A vármegye a közszégi szegély kimutatást bemu

A közgyűlés saját kérelmére a jáni nyugdíjazás lapítja meg.

Dr. Grünba lára és méltatja érdemeit. Három szentelt munkássá e vármegye közö rója. Vezére, őt szelid kezével, j bizott járás lakoss tetét. Indítványozz érdemeinek elisme

A szónoki be gyűlés egyhangu l

A választás a következőleg a választottak: Laci dr. Molnár Károly dr. Zakó István

A kandidáló visszatérően, Latin apatini főszolgabíró vits Béla zentai z Ezen kijelent hangu lelkes éljenz választotta. Az eze gabírói állásra Pay választotta meg a ban a közgyűlés s

A közgyűlés ejtette meg a szav Ferenc, dr. Molnár tagok voltak.

Első sorban a ben levő két tag a Megválasztott: dr. Az állandó tagok: Fernbach Jozsef, F. Az igazoló tagok: bach Károlyt, az a bach Jozsefet, a Károlyt, dr. Zakó I. Fernbach Károlyt, bach Jozsefet, a ny Károlyt.

Berdó István ejtett könyvelői és bezés elutasításával

Kuthy Lajos testületének nyugdíj ellen. — Allami ts igénye nincsen, elut

Kis János vol város képviselőtestü tagadó határozata el fizetése kiadandó.

Futó Ferenc közönségének a Lang gyalogut tárgyában felebbezése Kucura társulati csatornán k ban. — Feloldatá

Plávna község engedése tárgyában felebbezés. — Fele

Ugyanannak hovatfordítása tárgya által beadott felebbe rom. kath. plébános ez elleni felebbeze

Bács-Bukin köz tartozó istálló és fele zata és ez ellen Kez — A határozat felol

Latinovits Gez orvos választása ell adatott.

Turffitt Ferenc előljárók napidija ta 50 korona megállapí

Horváth Ferenc közönségnek a fogv választása ellen. —

Fenyvesi Pál te földadó különbözet z zata ellen. — Felebb utalványoztatik.

Lederer Adolf közönségnek a libaleg ellen. — A jóváhagy

Dr. Holländer nek a közszégi orv hozott határozata ele bezése Uj-Verbász kö zata ellen. — Ujabb

Mayer László közönségnek óvoda épít rozata ellen. — Felol

Nikolits Endre helyettesjegyzői díjak — Fenyvesi Pál felebb közönséghez építése tárg Ujabb határozatok ho

Nagel Gyula nek egy hidmérleg z zata ellen. — A hatá

Krsztonitsy Mlad közönségnek az Arpác tárgyában hozott hat adatott.

A vármegye alispánjának előterjesztése, melylyel a közösi szegényalapok állapotáról szóló 1900. évi kimutatást bemutatja. — Tudomásul vétetett.

Deák Zsigmond.

A közgyűlés Deák Zsigmond apatini főszolgabíróját saját kérelmére és a nyugdíjválasztmány javaslata alapján nyugdíjazza és évi nyugdíját 2688 koronában alapítja meg.

Dr. Grünbaum Pál bizottsági tag emelkedik szó-lásra és méltítja igen szép beszédben Deák Zsigmond érdemeit. Három évtizedes, a vármegye közéletének szentelt munkássága — ugymond — megérdemli, hogy a vármegye közönsége hálás szívvel emlékezzék meg róla. Vezére, őrtálló tisztviselője volt a megyének, ki szelid kezével, jószágos szívvel nyerte meg a gondjaira bízott járás lakosságának osztatlan tiszteletét és szeretetét. Indítványozza, hogy a közgyűlés Deák Zsigmond érdemeinek elismerését jegyzőkönyvileg örökítse meg. A szónoki hévvel előadott szép indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel határozattá emelte.

Az apatini főszolgabíró.

A választás megejtése előtt a kandidáló bizottság a következőleg alakult meg. Az alispán ajánlata megválasztottak: Latinovits János, báró Vojvits István és dr. Molnár Károly, a főispán kinevezte Rác György, dr. Zakó István és Fernbach Károly bizottsági tagokat.

A kandidáló bizottság tanácskozása után a terembe visszatérvén, Latinovits Pál főispán tudatja, hogy az apatini főszolgabírói állásra az egyedüli pályázó Matkovits Béla zentai szolgabíró.

Ezen kijelentésre a közgyűlés Matkovits Bélát egyhangú lelkes éljenek közt apatini főszolgabírónak megválasztotta. Az ezeu választás által tetszésbe jött szolgabírói állásra Payerle Nándor palánkai tb. szolgabíró választotta meg a közgyűlés. A megválasztottak nyom-ban a közgyűlés színe előtt letették a hivatalos esküt.

Választások.

A közgyűlés ezenkívül a következő választásokat ejtette meg. A szavazatszedő küldöttség: Trischler Xav. Ferenc, dr. Molnár Károly és dr. Kék Lajos bizottsági tagok voltak.

Első sorban a közigazgatási bizottságban tetszésben levő két tag állását választotta meg a közgyűlés. Megválasztottak: Fernbach József és Latinovits Géza.

Az állandó választmány tagjai lettek: Deák Andor, Fernbach József, Fernbach Károly, Mihajlovits Kornél.

Az igazoló választmányba megválasztottak: Fernbach Károlyt, az állandó bíráló választmányba: Fernbach Józsefet, a gazdasági választmányba Fernbach Károlyt, dr. Zakó Istvánt, az egészségügyi bizottságba Fernbach Károlyt, a mezőgazdasági bizottságba Fernbach Józsefet, a nyugdíjkezelő választmányba Fernbach Károlyt.

Felebvezések.

Berdó István és társai felebvezése az Adán meg-ejtett könyvelői és 2 irnoki választás ellen. — A feleb-bezés elutasításával jóváhagyott a választás.

Kuthy Lajos felebvezése Zenta város képvisel-tesztületének nyugdíjigénye tárgyában hozott határozata ellen. — Állami tisztviselővé nevezetvén ki, nyugdíj-igénye nincsen, elutasított.

Kis János volt mértekhibelesítő felebvezése Zenta város képviselőtestületének fizetésének kiadását meg-tagadó határozata ellen. — A felebvezés elfogadásával fizetése kiadandó.

Futó Ferenc ókeeri lakosnak felebvezése O Keér községének a Lang József-fele telken kereszttel vonuló gyalogut tárgyában. — Ifj. Roth András és társainak felebvezése Kuncra község határozata ellen, lecsapoló társulati csatornán kereszttel vezető hid építése tárgya-ban. — Feloldattak.

Plávna község határozata a kurtapasztkordokos meg-engedése tárgyában s ez ellen Kugler Béla által beadott felebvezés. — Felebvezés elfogadtott.

Ugyanannak határozata a vadászati bérjövődalem hovatfordítása tárgyában s ez ellen Kugler Béla és társa által beadott felebvezés. — Bajsa község határozata a róm. kath. plébános deputátuma tárgyában s nevezettnek ez elleni felebvezése. — Jóváhagyattak.

Bács-Bukin községnek a róm. kath. plébánia lakhoz tartozó istálló és felszer tatarozását megtagadó határo-zata és ez ellen Keszler Matyás által beadott felebvezés. — A határozat feloldatott.

Latinovits Géza felebvezése a bikityi—borsódi kör-orvos választása ellen. — Pótlásra az alispánnak ki-adatott.

Turfitt Ferenc felebvezése O-Becse községnek az előljárók napidija tárgyában hozott határozata ellen. — 50 korona megállapított.

Horváth Ferenc felebvezése Bács-Petrovoszellő községnek a fogyasztási adópénztárnok és ellenőr választása ellen. — Felebvezés elutasított.

Fenyvesi Pál felebvezése Kis-Hegyes községnek a földadó különbözet megtérítése tárgyában hozott határo-zata ellen. — Felebvezés elutasított, a közpénztárból utalványoztatik.

Lederer Adolf és társa felebvezése Bács-Martonos községnek a libalegeltetés tárgyában hozott határozata ellen. — A jóváhagyás megvonatott.

Dr. Holländer Dávid felebvezése B. Kula község-nek a községi orvos ingyenes fuvarozása tárgyában hozott határozata ellen. — Dr. Wagner Frigyes feleb-bezése Uj-Verbász községnek ugyanazon tárgyu határo-zata ellen. — Ujabb határozatok hozandók.

Mayer László és társainak felebvezése Tovariso-va községnek óvoda építlet vétele tárgyában hozott hatá-rozata ellen. — Feloldatott.

Nikolits Endre felebvezése Csurogh községnek helyettesjegyzői díjak tárgyában hozott határozata ellen. — Fenyvesi Pál felebvezése Kis-Hegyes községnek új község-ház építése tárgyában hozott határozata ellen. — Ujabb határozatok hozandók.

Nagel Gyula és társai felebvezése Bajmok község-nek egy hidmérleg vásárlása tárgyában hozott határo-zata ellen. — A határozat jóváhagyatott.

Krztsonity Mladen és társai felebvezése O-Becse községnek az Árpád liget melletti terület bérbeadása tárgyában hozott határozata ellen. — Pótlásra vissza-adatott.

Községi határozatok.

A titeli rétkelző bizottság határozata a felesleg-ként mutakozó 400000 korona felosztása tárgyában. — Felvilágosító jelentés teendő.

Uj-Verbász község határozata ideiglenes munkaerő alkalmazása tárgyában. — Egy évre jóváhagyatott.

Mohol község képviselőtestületének Manheim Ignác községi adóját leíró határozata. — Jóváhagyatott.

Bogyán község határozata Nasztity Tanaszia regale-bér hátralekainak leírása tárgyában. — Zenta r. t. város határozata a partvédmű kőhányási és kőbirkolati mun-kálatok biztosítása tárgyában. — Zenta r. t. városnak határozata a tisztai partvédmű kiépítésére vonatkozó ár-lejtési feltételeknek elfogadása és az építési költségekre kölcsön felvétele tárgyában. — Ada község határozata Egész István örökösaitól ut céljaira kisajátítandó ingat-lanra mint mellék jelzálagra betáblázott községi követelés-nek törülhetése tárgyában. Jankovác község határozata a halas-rigyicai h. é. vasutra megszavazott hozzá-járulás feltételeinek módosítása tárgyában. — Bajsa község határozata a községi utak kijelölése, felmérése és törzskönyvezése érdemében. — B-Martonos község hatá-rozata a Kőrös-ér medrének kiűzése és határainak meg-állapítása érdemében. — Jóváhagyatott.

Apatin község határozata a község tulajdonát képező „szöntai sziget” elnevezésén 311.948 [] ölnyi területnek az urberesek részére leendő átengedése érde-mében. — Feloldatott.

Bács-Petrovoszellő község határozata Molnár János községi végrehajtó megjutalmazása tárgyában. — O-Futtak község határozata a községi vadászati joguak szabad kézből való bérbeadása tárgyában.

Bács-Petrovoszellő községnek a postai értékküldé-mények átvétele tárgyában hozott határozata. — Uj határozat hozandó.

Titeli hegyközségi közgyűlés határozata a hegy-község rendtartás tárgyában. — Jóváhagyatott.

Bács-Martonos község képviselőtestületének a vágó-bidon eszközölt öles után fizetendő díjak tárgyában alkotott szabályrendelete. — Kovil Szent-Iván község képviselőtestületének határozata a körállatorvos látogatási díjai tárgyában. — O-Becse határozata a csendőrlaktanya átalakítása tárgyában. — Jóváhagyattak.

B-Földvár határozata a kisbírók fizetésének fel-emelése tárgyában. — Jóváhagyatott.

Veprovác határozata az urberi térkép beszerzése tárgyában. — 200 korona jóváhagyatott.

Veprovác határozata a gazdasági tanítók díjai tárgyában. — 80 korona jóváhagyatott.

Mohol határozata dr. Raffay János ügyvéd díjai tárgyában. — 400 korona jóváhagyatott.

Zsablya határozata a 100.000 koronás kölcsön lejárati idejének megváltoztatása folytán felmerült köl-tségek tárgyában. — 1537 kor. 60 fil. jóváhagyatott.

Veprovác határozata a diszlövész-egylet segélye-zése iránt. — 100 korona jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata Dulosy Ede jutalmazása tár-gyában. — 50 korona jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata mérlegek vásárlása tárgya-ban. — 400 korona jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata a községi irnok szabadsága és egy napidijas felfogadása iránt. — Egy évi szabadság engedélyeztetik s egy napidijas felfogadása jóváhagyatott.

Sandor község határozata a fogyasztási adók ke-zelése tárgyában. — Engedélyeztetik.

Titel határozata Balog János és társai törlési ügyében. — 600 korona jóváhagyatott.

Kiszacs határozata az előfogatos felfogadása tár-gyában. — Jóváhagyatott.

Csurog határozata a jegyzői lakáspénz tárgya-ban. — 500 korona jóváhagyatott.

B-Madaras határozata a végrehajtási díjak hova-fordítása iránt. — Jóváhagyatott.

O Sztpár határozata a felekezeten kívül állók se-gélyezése iránt. — 150 korona jóváhagyatott.

O-Kanizsa határozata a szegényház fenntartási köl-tségei tárgyában. — A jóváhagyás megtagadtott.

Mohol határozata peresített kamatok elengedése tárgyában. — 946 korona jóváhagyatott.

O-Becse határozata ingatlan vásárlás tárgyában. — 85 kor. 84 fil. jóváhagyatott.

Csurog határozata legelőrtület bérlete iránt. — Jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata a zárdaszentelési ünnepe-gek költségei tárgyában. — Jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata püspök fogadtatási költségek tárgyában. — Jóváhagyatott.

Káty határozata a nagybecskereki közig. tanfo-lyam segélyegyletének segélyezése iránt. — 40 korona jóváhagyatott.

Gospodince határozata Peinov Dusan segélyezése iránt. — 50 kor. jóváhagyatott.

Gospodince határozata a községi pénztárnok tisz-teletdíja tárgyában. — 80 kor. jóváhagyatott.

Káty határozata állami iskola szervezése iránt. — Jóváhagyatott.

Rigyica határozata az orvos fizetésének felemelése iránt. — 1400 korona megállapított.

Mohol határozata a bélyegárus segélyezése tár-gyában. — 700 korona jóváhagyatott.

Szilbás határozata a tűzoltó-testület segélyezése tárgyában. — Évi 600 korona jóváhagyatott.

Uj-Verbász határozata egy szolgál állás szervezése iránt. — Évi 400 kor. jóváhagyatott.

Felső-Kovil határozata Petrovics Milos törlési enge-délye iránt. — Tiszakálmánfalva határozata az izraelita temető tulajdonjoga tárgyában. — Gombos határozata Sörfőző István törlési engedélye iránt. — Feloldattak.

Felső Kovil határozata Miok Krzsta tartozásának leírása iránt. — 56 kor. 50 fil. leiratott.

Felső-Kovil határozata ingatlan ceere tárgyában. — Engedélyeztetett.

Zsablya határozata ügyvédi költségek előlegezése iránt. — 600 kor. jóváhagyatott.

Csataalja határozata a jegyzői lak tatarozása iránt. — Feloldatott.

B-Madaras határozata az előljárók kártalanítása iránt. — 5—5 kor. engedélyeztetik.

Szeghegy határozata kölcsön felvétele iránt. — 1000 kor. engedélyeztetik.

Prigl-Szt-Iván határozata az előljárók jutalma-zása iránt. — 280 kor. engedélyeztetik.

Prigl-Szt-Iván határozata a diszlövész-egylet segé-lyezése iránt. — 200 kor. jóváhagyatott.

B-Keresztur határozata a temető ór fizetése tár-gyában. — 100 kor. jóváhagyatott.

Mohol határozata a földadó különbözet kiegyenli-tése tárgyában. — 981 kor. 52 fil. jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata özv. Leibnitz Antalné juta-léka tárgyában. — Engedélyeztetik.

Ada határozata Istenes Antal és neje törlési enge-délye iránt. — 1000 kor. jóváhagyatott.

O-Kanizsa határozata ideiglenes kölcsön felvétele iránt. — 35.000 kor. engedélyeztetik.

Ada határozata Petrovác Ferenc tartozásának törlése tárgyában. — 60 kor. töröltetett.

Tovariso-va határozata a fogyasztási adó ellen-őrök jutalmazása iránt. — 80 kor. jóváhagyatott.

Obrovác határozata a kisbírók fizetésének fel-emelése tárgyában. — 170 koról 210 korra enged.

B-Madaras határozata a fogyasztási adó kezelési jutalék hovatfordítása tárgyában. — Feloldatott.

Mosorin határozata Jurisin Emil törlési engedélye tárgyában. — Ada határozata Stein Lipót tartozásának törlése tárgyában. — Jóváhagyattak.

Plávna határozata a regále tőke hovatfordlása tárgyában. — Jóváhagyatott.

Mélykut határozata a zárdá-épület többlet költsé-gei tárgyában. — 3596 kor. jóváhagyatott.

O Kanizsa határozata napidijas alkalmazása iránt. — Napi 2 koronával jóváhagyatott.

Rigyica határozata a kisbírók fizetésének javítása tárgyában. — 280 koronáról 300 koronára a felemelés jóváhagyatott.

B-Földvár határozata a hidjavítási költségek tár-gyában. — 60 koronával jóváhagyatott.

Rigyica határozata a halászbérlő kártalanítása tár-gyában. — 60 korona jóváhagyatott.

Vajszka határozata ingatlan ceere tárgyában. — A jóváhagyás megvonatott.

B-Földvár határozata a borfogyasztási adó leszá-lítása tárgyában. — Jóváhagyatott.

Bajsa határozata a községi bíró fizetésének feleme-lése iránt. — 80 koról 200 korra felemeltetik.

N-Palánka határozata a járda építés tárgyában. — Jóváhagyatott.

Bogyán határozata a kisbíró díjai tárgyában. — Havi 12 kor. jóváhagyatott.

Sándor határozata egy díjnek alkalmazása iránt. — 30 napra napi 2 kor. jóváhagyatott.

B-Martonos határozata 6000 kor. kölcsön iránt. — Engedélyeztetett.

F-Kovil határozata Sztójadinov Márkó tartozása tárgyában. — 233 kor. 50 fil. töröltetik.

Sándor határozata a nádlási haszonbérllő kártala-nítása iránt. — 32 kor. engedélyeztetik.

Uj Szivac határozata a jegyző jutalmazása tár-gyában. — 200 kor. jóváhagyatott.

N-Palánka határozata Bachmann Etel tanítónő pótléka iránt. — 100 kor. jóváhagyatott.

Zsablya határozata Opits Lyubomir segélyezése iránt. — 200 kor. a folyó tanévre engedélyeztetik.

Zsablya határozata Dracsanszky Sándor és társa segélyezése iránt. — 200—200 kor. a folyó tanévre engedélyeztetik.

Bács-Almás határozata Kaplarovits Jakab törlési engedélye iránt. — 1000 kor. jóváhagyatott.

Gombos határozata a fogyasztási adó jutaléka fel-osztása tárgyában. — Jóváhagyatott.

Glozsán határozata a betétszerkesztők járandó-ságai tárgyában. — Jóváhagyatott.

Ada határozata a görök eladásának feltételei tárgyában. — Jóváhagyatott.

Kis-Hegyes határozata téglalegtetés tárgyában. — Jóváhagyatott.

O-Morovica határozata Pap Imre törlési engedélye iránt. — 240 kor. jóváhagyatott.

Mohol határozata a jegyző jutalmazása tárgyában. — 300 kor. jóváhagyatott.

Csonopla határozata Pastovits István törlési ügyé-ben. — Jóváhagyatott.

Bogyán határozata ház hely eladása tárgyában. — 126—156 koronáért engedélyeztetik.

Apatin határozata az irnok végrehajtói fizetés tár-gyában. — Titel határozata Kozárev Száva törlési enge-délye iránt. — Jóváhagyatott.

Petrovác határozata szegényház építése tárgyában. — Jóváhagyatott.

Uj-Palánka határozata a nagykorcsma építlet eladása iránt. — 13500 kor. engedélyeztetik.

Gyurgyevó határozata a képzési és nevelési alap kamatai tárgyában. — Jóváhagyatott.

Csataalja határozata a rendőrség létszámának le-szállítása tárgyában. — Feloldatott.

Zsablya határozata a betétszerkesztők járandósá-gai tárgyában. — Feloldatik.

Zsablya határozata Andrits Anca segélyezése iránt. — 40 kor. jóváhagyatott.

Titel határozata az orvosi lak mellékléptelei fel-építése iránt. — 566 kor. 92 fil. jóváhagyatott.

Temerin határozata a tanítói nyugdíjjárulékok fizetése tárgyában. — 189 kor. a közpénztárból jóvá-hagyatott.

Petrovoszellő határozata tűzoltói segélyalap léte-sítése iránt. — 200 kor. jóváhagyatott.

Parabuty határozata az árvtári hiány fedezése tárgyában. — 3308 kor. 04 fil. törlesztetik a tartalék-alapból.

Temerin község 1902. évi pótköltségvetése. — Jóváhagyatott.

Gaisin Tamás közigazgatási tanfolyam halgató kérvénye segély iránt. — Özv. Cainsák Benedekné kérvénye kegydíj iránt. — Megfelelő alap hiányában el-elutasítottak.

O-Becse határozata Nagy István napidijának fel-emelése tárgyában. — 2 kor. 40 fil. jóváhagyatott.

B-Petrovoszellő határozata a szegedi süketnémák intézetébe alapító tagul történt belépése iránt. — 100 korona jóváhagyatott.

Jankovác határozata Schöffler József segédjegyző fizetésének felemelése tárgyában. — 800 koronára ki-egészítettik.

Mohol határozata 8000 koronás kölcsön felvétele tárgyában. — Jóváhagyatott.

O-Kanizza határozata a polgári leányiskola tan-dija tárgyában. — 20 kor. jóváhagyatik.
R-Militia pótiszabályrendelete az előjárók fi-ze-tésének felemelése tárgyában. — Engedélyeztetik.
A zombori kir. ügyészség kérelme az általa használt és a vármegye tulajdonát képező épületen szán-dékolt átalakítások engedélyezése iránt. — Engedé-lyeztetik.

A községjegyzői nyugdíjkezelő választmány ja-vaslata Hirmann Miklós rémi jegyző nyugdíjaztatása iránt. — 1312 korona végkielégítés megszavaztatik.

Ugyanannak javaslata Brezovszky Vazul bececsi jegyző azon kérvénye tárgyában, melyben előző szol-gálatai éveinek betndása iránt kérelmez. — Elutasítottik.

Az ifj. báró Rudich József ösztöndíjalapítványi bizottság 1902. évi február hó 25 én tartott ülésének jegyzőkönyve és az abba felvett határozatok. — Tudu-másul vétetett.

A vármegyei történelmi társulat kérvénye segélye-zés iránt. — Alap hiányában elutasított.

A tiszai korona uradalom.

A kedden lefolyt vármegyei közgyűlésnek egy érde-kes tárgya volt. Dr. Molnár Károly országgyűlési képviselő tanulmánya volt ez s a fennállott tiszai korona uradalom tárgyát képező kerületi közös vagyon keletkezésének és jogi természetének megállapítását tartalmazza.

A kiváló tanulmányozásra valló jelentésre nézve a vármegyei közgyűlés a szakvizsgálat megejtését mondta ki és azzal Városy Károly bizottsági tagot bízta meg.

Dr. Molnár Károly jelentését kiváló értekeségénél fogva: imitt egész terjedelmében közreadjuk:

Tekintetes vármegyei törvényhatósági bizottság!

A tekintetes megyei törvényhatósági bizottság 1899. évi december hó 21-én Jankovits Aurél a fenállott tiszai koronai kerület elnökének a koronai kerület közös vagyoná-nak kezeléséről készített számadásait tárgyalván, 2188/kgy. sz. a. hozott határozatával nekem tisztelettel alulírtannak, azon megbízást adta, hogy az elnökelem alatt megala-kitott bizottság közreműködésével a kezelés tárgyát képező kerületi közös vagyon keletkezésének és jogi természeté-nek megállapítása után, a vagyon állagát és a kerülethez tartozott községek egymásiránti követeléseinek és tartozá-sainak összegét megállapítsam és az eddig e címen telje-sített fizetések számbavételével a meglévő vagyon mikénti felosztására nézve végleges tervezetet terjeszsek elő.

A nyert megbízást értelmében folytatott eddigi eljárásom eredményéről következőkben van szerencsém jelentésemet tisztelettel előterjeszteni

A tiszai korona uradalmi kerületet képezte Marto-nos, O-Kanizza, Zenta, Ada, Mohol, Petrovostello, O-Bese, Szt-Tamás, Turia és Földvár község-ek az 1751. évi június hó 28-án, 1774. évi augusztus hó 1-én és 1800. évi március hó 14-én kelt legfelsőbb királyi kiváltság levelekkel privilégiumot nyertek: feloldást a szorosabb jobbágyi viszony alul, a terhesebb szolgálatoktól mentes-séget, jogot saját magisztrátusok megválasztására és nekik adományoztatott a kir. kisebb haszonvételek összege járú-lekaikkal együtt. A hivatkozott királyi kiváltság-levelek és az azok alapján kötött szerződések szerint tartoztak a kerülethez tartozó községek minden terményükből nyolca-dát adni és saját költségükön beszállítani, a legeltetési jog bérletéből az uradalomnak részt adni s háború esetén saját költségükön felkelni. Eme tartozásukat azonban a kerület csak 1848. évig teljesítette, az 1848. év után következő időkben azonban azok teljesítését megtagadta.

Az 1870. év február hó 26-án a kerülethez tartozó községek és a korona uradalmat képviselő m. kir. pénzügy-miniszter között örök váltásági szerződés kötöttet, mely szerint a községek mindazon uradalmi járuléku-kért, melyeket a használatukban levő területekért és jogokért addig fizetni, adni, beszállítani illetőleg teljesíteni köte-lesek voltak, valamint az 1848 óta megtagadott összes hátralékos tartozásaik kiegyenlítéséül 1.300.000 frt váltásá-gi árat lekötözvén, a birtokukban maradt területeknek és jogoknak tulajdonosává váltak. Ezen váltáság szerződés az 1870. évi XXVI. t. c. által megerősítettet.

Az ekkép megváltott földesuri jogok közül, a halá-zsát, a korcsma-jog, sörméresi-jog, akcizák, mészárszék és vásárjog, 1870. évig a községek megbízottaiból alakult gazdasági választmány által kezeltetett és bérbeadás utá-n hasznosítottat. Az ezekből származott minden jöve-delem a kerületi pénztárba folyt be, melyből azonban 1/3-ad rész illetőleg a vásárjog jövedelmének fele része a községeknek kiadatott szabad rendelkezésükre. Az ó-becei kerületi székház, az ó-becei sörház és az ó-becei kerü-leti szállásföld jövedelme egészen a kerületi pénztáré maradt. E jövedelemből fedezte a kerület a közös vagyon kezelésének, az épületek fentartásának, újabb építkezések-nek költségeit, viselte a patronátusi terheket és létesítette a Rudolf ösztöndíjat és a hátralékban maradt községek helyett előlegezte a váltásági részleteket. A váltásági díjat maguk a községek fizették.

Hogy az 1854. év előtt a közös vagyon kezelése tekintetében milyen szabályok állottak fenn, az a rendel-kezésre álló ügyiratokból meg nem állapítható. 1854. év-ben, az akkor fennállott temesvári helytartóság boesajtott ki egy szabályzatot, mely szervezett a közös vagyon keze-lésére a községek megbízottaiból egy u. n. kerületi gaz-dászati testületet, szabályozta a vagyonkezelés módját és a választmány működését szoros hatósági ellenőrzés és fel-ügyelet alá helyezte. Az 1871. évben a kerületi 10 község megbízottainak egyetemes gyűlése, a kerületi gazdasági választmány átalakítása és a községben maradt vagyon kezelése tekintetében újabb alapszabályokat alkot-tott, mely alapszabályok a m. kir. belügyminisztérium által is jóváhagyattak. Ezen alapszabályok kimondottak, hogy miután a pénzügyi kormányzat kötött váltáság szerződés folytán a községek a kir. kisebb haszonvételeket, az ezek-hez tartozó ingatlanokat és az ezen jogokkal kapcsolatos ügyek kezelését, önmaguk veszik át, az átalakított kerületi választmány tevékenységi köre, a váltásági, a szerződési kötelezettségek teljesítésére, a kerületi ház, szállásföld és sörház, továbbá a kerületet illető s a múlt közös kezelés-ből eredő készpénz és aktív követelések kezelésére szorítkozik. És kimondottat az is, hogy a kerületi választmány működése csak addig tart, míg a váltáság szerződésből folyó egyetemleges fizetési kötelezettségek teljesítve lesz-nek, a minek a váltáság szerződés értelmében az 1876. évben kellett volna bekövetkezni, ami azoóban az alább előadandó okoknál fogva és mert a váltáság szerződésből eredő kötelezettségek a kitűzött időben teljesíthetők nem voltak, csak 1890. évben következett be.

Ezen szabályzatok alapján kezeltetett a kerülethez tartozott községek közös vagyon. A közös vagyon keze-léséről készített számadásokat az 1870. évig — minthogy addig a kerületnek saját számvonása volt — előleges számvonói vizsgálat után maga a kerületi közgyűlés bírálta felül és a kezelőknek felmentése tárgyában maga hatá-rozott.

Az 1871. évtől kezdve azonban, a kerületi községek közöben maradt vagyonának kezeléséről rendszeres számadások már nem vezettek. Ezen időtől kezdve számadási főkönyvek megfektetve sem voltak, se semmi-féle nyilvántartás vagy kimutatás nem vezettetett az ingat-lan vagyon állagáról, jövedelméről, a jövedelem hátra-hasznosítás módjáról, az abban beállott változásokról, a hasznosításokról; és nem volt semmiféle nyilvántartás se a kerü-let aktív követeléseiről, se tartozásairól, ezeknek mikor, miként és mily mérvben történt lerovásáról. A kerülethez érkezett beadványokról iktatókönyv sem vezettetett. A bérleti és haszonbéri szerződések, a kölcsönkötvények és szerződések, takarékpénztári betétkönyvek nem a kerület pénztárában vagy irattárában, hanem minden nyilvántar-tás nélkül szerte-szét a kerületnek esetenként megbízott ügyvédeké vagy más megbízottainál voltak.

Igy állottak a kerület ügyei akkor, a mikor az 1882. évi május hó 8-án Adán tartott kerületi közgyűlés elhatározta, a minek már 1876. évben kellett volna meg-történni, a közös vagyon végleges felosztását. E határozat nyomán Jankovits Aurél a kerületnek akkor volt elnöke 1882. évi július hó 15-én, egy vagyon felosztási terve-ze-tet készített s azt jóváhagyás végett a megyei törvény-nyelvi bizottsághoz felterjesztette. A törvényhatósági bizottság azonban a felosztási tervet érdemleges felbírál-lása előtt, a hiányzó főkönyvek elkészítését és a közös vagyon állagának kimutatását követelte. Egyrészt eme rendelkezés, másrészt azon körülmény, hogy a kerület volt pénztárnoka Jablonszky József időközben meghalt, arra indította a kerületi gyűlést, hogy 1890. évi május hó 23-án hozott határozatával, az 1870. év óta teljesen hiányzó számadási főkönyvek elkészítésével s egyáltalán rendszeres pénztári számadások készítésével Jankovits Aurél kerületi elnököt bízta meg és saját működését befejezett-nek jelentette ki és megbízván Jankovits Aurélt azzal is, hogy a kerületnek összes még függőben levő kérdéseit és elintézetlen ügyeit legjobb belátása szerint és teljhatalom-mal intézze, véglegesse és lebonolyítsa — felosztott. Ez alkalommal a kerület összes iratai, okmányai, kötvényei és készpénze Jankovits Aurélnak átadott illetve rendelkezésére hűsajtott.

Ezen megbízás folytán Jankovits Aurél a közös vagyon kezeléséről 1870-1890 évekre vonatkozó száma-dásait elkészítvén, a megyei törvényhatósági bizottsághoz felterjesztette. A törvényhatósági bizottság a számadásokat felbírálván, 411/1896 közy. számú határozatával a volt pénztárnok Jablonszky József örökösét 2976 frt hiány megfizetésében marasztalta el, mely marasztaló határozat ellen Jablonszky örökösai felelőseket adtak be, mely azon-ban eddig érdemileg elintézve nincsen. Eme törvényható-sági bizottsági határozat azonban a közös vagyon felosztására vonatkozó tervezetet egyáltalán nem is érintette.

Itt még megjegyzem, hogy a kerületi közgyűlésnek 1882. évi augusztus hó 10-én hozott azon határozatát, melylyel a közös vagyon felosztását kimondotta és a fel-osztás aránykulesét is meghatározta, Martonos és Turia községek megfellebbezték, azon okból is, mert a közös vagyonban részesedésre vonatkozólag meghatározott arány-kulesot igazságtalannak és magukra nézve sérelmesnek tartották. A felelőseket folytán hozott 521/889. kgy. sz. törvényhatósági bizottsági határozat azonban, a felállított aránykules helyessége felől egyáltalán nem rendelkezett, hanem csupán csak a kerületi határozatnak a közös vagyon felosztására és a kezelőbizottság felosztására vonatkozó rendelkezéseit hagyta jóvá.

Jankovits Aurél az általa átvett közös vagyon keze-lését az 1890. év után is folytatván, a további kezelésről is számadásokat készített 1896. évi november hó 16-ig és ezen számadásaival együtt egy újabb vagyonfelosztási tervet terjesztett fel törvényhatósági jóváhagyásra, — természetesen anélkül, hogy e tervet a kerületi gyűlés, mely már felosztott, tárgyalta volna — mely felosztási tervet, az 1882. évi felosztási terv alapul vételével és az általa azóta folytatott kezelés eredményének számba vételével, a közös vagyon végleges felosztására nézve egy újabb u. n. aránykulesot terjesztett elő.

Már az eddig előadottak felvilágosított és választ tartalmaznak az elüldézett törvényhatósági bizottsági hatá-rozatban foglalt két első kérdésre. Tiszta van a szóban levő vagyon mikénti keletkezése és annak jogi természete is. És bár ezen vagyon jogi természete indokolttá teszi is azon kérdést, hogy vajon ezen ügy rendezését nem e a vagyonközösség megszűntetésére vonatkozó magánjogi szabályok szerint kellene megoldani és hogy azon kérdé-snek eldöntése, hogy eme közös vagyonban a részes községek milyen arányban és milyen mérvben osztozkod-janak, nem-e tartozik bírói útra? — mindazonáltal, mint-hogy már az 1854. évben az akkori helytartóság szabályozta hogy már az 1854. évben az akkori helytartóság szabályozta ezen vagyon kezelésének módját és a vagyon kezelését az akkor fennálló járáshatóság, tehát a közigazgatási hatóságok felügyelete, ellenőrzése és részben rendelkezése alá helyezte, minthogy továbbá a kerületnek 1871. évi alapszabályait a m. kir. belügyminisztérium hagyta jóvá s minthogy végül eme közös vagyon kezelésére vonatkozó 20 évi számadá-sokat már ezen törvényhatósági bizottság tényleg felbírál-ta s azok felett érdemileg határozott és a már fenn előadottak szerint, felbírálta és érdemileg határozott a kerületi gyűlésnek a közösség megszűntetését és a közös vagyon felosztását kimondó határozatát is: ennélfogva nézetem szerint a megyei törvényhatóság most már semmi-képen el nem hárthatja magát a feladatot, hogy e vagyon kezelésére vonatkozó számadásokat és a vagyon felosztására vonatkozó tervet felbírálja s azok felett határozzon.

De a célszerűség tekintete és a községek érdeke is azt kívánja, hogy az ezen ügyre tartozó nehéz és bonyo-lódott függő kérdéseket a megyei törvényhatóság minden rendelkezésére álló eszköz és mód felhasználásával mielőbb és gyökeresen megoldja, mert ha e vagyon felosztásának kérdése bírói útra terelődne, a teljes megoldás és végle-gezés, a legbonyolódottabb, mert több mint félszázados vagyonkezelésre vonatkozó számadási perek egész sorának befejezése után beláthatatlan időben és óriási költségek árán lesz elérhető.

Hogy az elüldézett törvényhatósági bizottsági hatá-rozatban foglalt azon megbízásnak megfelelőleg, miké-p állapítsam meg a szóban levő vagyon állagát és a kerü-

lethez tartozott községek egymás iránti követeléseinek és tartozásainak összegét és hogy az eddigi fizetések számba-vételével a vagyon mikénti felosztására nézve végleges tervet készítsek, — legelsőb vizsgálat tárgyává kellett tennem azon kérdést, hogy véglegesen megállapí-tottnak tekinthető-e azon arány, mely szerint a részes községek ezen vagyonban osztozkodnak? — Erre vonat-kozólag az 1882. évi vagyonfelosztási terv — mely a későbbi vagyonfelosztási tervnek is alapul szolgált — azon arányt állítja fel a részesedésre nézve, hogy a milyen arányban áll a kerület összes községek királyi kisebb haszonvételeinek bérbeadásából 1849. évi október hó 1-től 1870. év végéig a közös pénztárba járandó volt 1.158.869 frt 58 krnyi haszonbérösszeghez, azon összeg, a melyért minden község tulajdonát képező királyi kisebb haszon-vételi jog ugyanazon idő alatt bérbe adva volt: ugyan-olyan arányban részesítendő az egyes községek a fel-osztandó közös vagyonból. Így például felvetetett a terv-zetbe, hogy Zenta városnál az összes kerületi községek királyi kisebb haszonbérleti jogának jövedelméből befolyni kellett 1.159.869 frt 58 kr járandóságához, a Zenta város tulajdonát képező haszonvételi jogból be kellett volna folyni 255.481 frt 94 krnak, vagyis százalékokban kifejezve hozzá kellett volna járulni Zenta városnak az 1.158.869 frt 58 krhoz ezen összegnek 22⁹/₁₀₀ részével. Részesedik tehát Zenta város a közös vagyonban 22⁹/₁₀₀ százalékkal. Ezen aránykulesot az 1882. évi augusztus hó 10-én tartott kerületi gyűlés állapította meg. Ezen gyűlésen azonban Mohol és Szenttamás községek megbízottjai részt nem vettek és semmiképen képviselve nem voltak. Turia és Martonos községek megbízottjai részt vettek ugyan a gyűlésen, de a határozatot megfellebbezték, felhívván annak igazolására, hogy a felállított aránykules mennyire igazságtalan, azon ténnyel, hogy míg Zenta város haszon-vételeiből 1849-70-ig 255.481 frtnak kellett volna be-folylni, de tényleg 69.606 frttal kevesebb folyt be, addig Turia befolyni kellett volna 36.249 forintnak és csak 1.728 frttal folyt be kevesebb. És minthogy az ő állás-pontjuk szerint abban, hogy egyik-másik községnek ilyen óriási hátralék maradt, magát az illető községet is mulasztás terheli, méltánytalan a részesedés arányánál az ilyen behajthatatlan hátraléknak is figyelembe vétele. E felelőse-gek folytán a megyei törvényhatósági bizottság felbírálta ugyan, 521/889. kgy. sz. a. az aránykulesot is megállapító kerületi határozatot, azonban kifejezetten csak annyiban hagyta jóvá, amennyiben az a közösség megszűntetése és a vagyon felosztására vonatkozott, de a megállapított aránykulesot nem is érintette.

Ezek szerint a közös vagyonban való osztozkodásnak alapját képező aránykules sem lévén még eddig végleges-sen meghatározva, legelső feladat ennek végleges meg-állapítása, mire nézve javaslatomat alább lesz szerencsém előterjeszteni.

Vizsgálat tárgyává kellett azután tenni, hogy az 1882. évi vagyonfelosztási tervnek azon adatai, melyek alapján a községeknek egymással és a kerülettel szemben való követeléseinek illetve tartozásainak összegei kiszámít-tattak, megfelelőek-e a tényleges való helyzetnek? És e részben először a vagyonfelosztási tervnek Földvár és Szenttamás községekre vonatkozó adatait vizsgáltam meg, azért, mert a felosztási terv szerint Földvár községnek volna, többek között Szenttamás község irányában a leg-nagyobb összegű — 23.000 frt-tól többet meghaladó — követelése, melynek érvényesítését már évek hosszú során át szüntelenül sürgette és mert e két község közötti viszony rendezésére — az alábbiak szerint — remény mutatkozott.

A felosztási terv Földvár községre vonatkozólag következő adatokat tartalmazta:

Részesedik Földvár község a közös vagyonban, a felállított aránykules szerint 11⁹/₁₀₀ százalékkal.

A közös pénztárból, a községek érdekében 1870. évig kiadott 682.844 frt 40 krból kapott Földvár község 40.988 frt 47 kr, a Rudolf ösztöndíjalapra 5250 frtot.

Ezen fizetések kapta Földvár község az 1870. évig. Az 1870-1882. évi a felosztási tervet szerint kapott a község 464 frt 14 kr, 6049 frt 25 kr, 1419 frt 84 kr, 6629 frt 29 kr és 10.741 frt 89 kr.

Minthogy azonban Földvár községet a felállított aránykules szerint a két időszakban készpénzben és a most felsorolt részletekben teljesített fizetéseken felül még 23.875 frt 19 kr. illeti, eme követelésének kiegyenlítésére kap kötvényben Szenttamástól 22.365 forintot. Turiatól pedig 1509 frt 91 krajcárt.

Ezen felül fennmarad igénye a megállapított arány szerint a később befolyó összegekhez.

Minthogy a községnek az 1870. év előtti időre vonatkozó számadásai nagyrészt hiányoznak, nem volt módomban megállapítani azt, hogy 1849-1870. évig megkapta a község valóban azon összeget, melyek a fel-osztási tervben fizetésként kimutatva vannak. Van azonban az iratok között a községnek egy az 1848-1870. évi számadási főkönyvekből készített kimutatása, mely szerint emez időszakban a község közel 10.000 forinttal kapott kevesebbet, mint a mennyi a felosztási tervben van feltüntetve.

A községnek az 1870. év után következő évekre vonatkozó számadásait, a községi képviselőtestület közre-működésével személyesen átvizsgálván, ezekből megállapítottam azt, hogy a felosztási tervnek az 1870-1880. időszakban teljesített fizetéseket feltüntető adatai sem helyesek, mert Földvár község ezen időszakban sem kapta meg a felosztási tervben kimutatott összeget: a községi számadások és a felosztási terv adatai között a község kárára lényeges és kiegyenlíthetlen differenciák vannak.

Ezenfelül az 1882-ik évi felosztási tervben, annak a vagyonállagát feltüntető részében, ki van mutatva kész-pénzben, liquid és peres követelésekben 70100 frt 76 kr. mint a mely a felosztási terv jóváhagyása után fog a községek között a felállított arányban felosztani. A Jan-kovits Aurél által 1896-ik évben beiterjesztett újabb felosztási tervben azonban már csak mindössze 4604 frt 51 kr. van felosztandó készpénz gyanánt kimutatva, a melyben pedig azon 3000 frtot meghaladó készpénz is befoglaltatik, mely a megyei házipénztárban a kerület javára kezeltek. És minthogy a két felosztási tervnek az aktív vagyonállagát feltüntető részében jelentkező, körülbelül 70.000 frtot kitévő eltérésre vonatkozólag az ügy-iratok kellő felvilágosított és magyarázatot nem tartal-maznak, hivatalos uton kérdés intéztetett az időközben elhalt Jankovich Aurél örököséhez, hogy hagyatékában nem található a kerületet illető pénzkötvény vagy más okmány; kérdés intéztetett továbbá az ó-becei, zentai, szabadkai és újvidéki adóhivatalokhoz az iránt, hogy ná-

luk nem kezeltek kerület javára: m.
E mellett m.
azon javaslat fog-
krt kitétt peres b-
mint a kerületi k-
követelések iránt k-
gek között a meg-
időre felossza: sz-
irattárban és per-
kezelés alatt va-
vény — szintén k-

A koronake-
tisztában voltam a-
állagának szabas-
kerület illetőleg a-
sainak összeg szeri-
eredményre nem ve-
kedtem, hogy az e-
nyait közöttük léts-
zés utján megold-
Tamás község — a-
községnek tökében-
szer, az 1900. évi-
seire egy — bár a-
nélkül hozott és to-
— képviselőtestül-
szóban levő követ-
hogy a két község-
ség utján rendez-
bár Földvár közs-
illető kamat igény-
volt hajlandó teni-
reműködésével m-
Szt-Tamás község-
által felajánlott egy-
Tamás község kép-
rését, azon indoka-
terv rá vonatkozó s-
meri — megtagad-
Ellenben a J-
megtartott vizsgálat-
A Rudolf-öszt-
évben néh. Rudolf-
építette, 50.000 frtot
hogy abból minden-
ben kapjon Az alap-
ezüst járadékkötvé-
átal, de teljesen ell-
matok takarékpénzt-
már 1882. évben a-
rodott fel. Az 188-
5000—5000 pengő-
a községneknek és
ben még további 40
község e címen 40
kezelésére vonatko-
azok alább előterjes-
gezhetők.

Ezek után m-
kovits-féle felosztá-
tel, illetve egymás-
tartozásainak megh-
teljesített fizetésekr-
mításba véve. Ig-
összeget éveken e-
ugyanazon összege-
teljesen egyenértékű-
Mindezek elő-
írottak már csak
levő ügy megoldásá-
közökben előterjesz-
Ambár az 188-
sem tartom helyen-
melyben az van kim-
községek az 1849-
közös pénztárból, m-
teszik azon feltevé-
ciák vannak, mégis-
akkori elnöke Sim-
kel, a közös vagyon
ményére nézve, egy-
lást a községek elő-
is aláíratták. Egy-
évi felosztási terv-
légnek nem eredeti-
meg az iskoláknál é-
1870. évet megelő-
sai nagyobb részben
ter 1870. év előtti-
tésére semmi meg-
minden további viz-
dónak tartom a f-
részt, mely azt tűnt-
terjedő időszakban a-
Ugyancsak a J-
Jankovits-féle feloz-
1882. évben volt va-
egy fáradságos viz-
állapítani azt, hogy
kerület akkor volt
kimutatását, hogy p-
ezer frtra rugó, a te-
lannak tartott köve-
behajtható volt és v-
gyon állagának kimu-
sége is kizártnak lá-
már érvényesíthető-
részbeni vizsgálatnak

Ellenben tüzet-
kell megállapítani az-
és azután az 1882-
községek a közös
kölcsön vagy vissza-
előlegül, akár ped-
vagy bármely más
mely időpontokban
jelzett időszakban
érdekében és azok
milyen összegű fizet-
beni vizsgálat alap-
képezte minden egy-
a mai napig vez-
egy-egy községre nézve

inek és számba- végleges tárgyává egállapít- a részes e vonat- mely a lgált — a milyen kisebb hó 1-től 158.869 melyért haszon- ugyan- ek a fel- a terve- községek befolyi ta város tta volna kifejezve 158.869 szesedik zalekkel. én tartott azoban eszt nem Turia és ugyan a felhozván mennyire s haszon- volna be- be, addig és csak z ő állás- gnél ilyen mulasztás ilyen be- felebbezé- elülbírálta megáll- sák annyi- szüntetése gállapított zkodásnak g véglege- ges meg- szereném hogy az ai, melyek el szemben i kiszámít- meg? Es e Földvár és Altam meg- községnek ban a leg- ghaladó — osszu során ötti viszony utakozott. onatkozólag gyonban. a an. ében 1870. vár község 5250 frtot. 1870 évig. zezt szerint krt. 1419 krt. a felállított zben és a n felül meg- gyenlítésére t. Turiatól itott arány előtti időre nem volt 1870. évig ylek a fel- an azonban 1870. évi mely szerint ntal kapott rrvben van ező évekre ület közre- 870 megáll- 870—1880. adatai sem n sem kapta : a községi tt a község ik vannak. n. annak a atva kész- 0 frt 76 kr. tán fog a ni. A Jan- ztett újabb e 4604 frt imutavta, a kézpénz is n a kerület asi tervnek jelentkező, ólag az ügy- nem tartal- z időközben gyatékában vagy más esei, zentai. t, hogy ná-

luk nem kezelték-e valamely összeg bírói letétként a kerület javára: minden eredmény nélkül.

E mellett minthogy az 1882. évi felosztási tervben azon javaslat foglaltatik, hogy az akkor 19,949 frt 98 krt kitért peres követelések adassanak át Zenta városnak, mint a kerületi községek legnagyobbikának és így ezen követelések iránt legtöbb érdekeltséggel viseltető községek között: a megállapítandó aránykules szerint időről-időre felossza: személyesen vizsgálta meg Zenta város irattárában és pénztárában, hogy van-e vagy volt-e ott kezelés alatt valamely a kerületet illető pénz vagy kötvény — szintén teljesen eredménytelenül.

A koronakerületi ügy állást ekképen megismervén, tisztában voltam azzal, hogy a felosztandó közös vagyon állagának szabatos megállapítására és a községeknek a kerületi községek egymás iránti követeléseinek és tartozásainak összeg szerinti meghatározására irányzott törekvésem eredményre nem vezethet és csupán csak arra lehetett törekednem, hogy az egymással szemben álló községek viszonyait közöttük létesítendő békés egyezkedés és megegyezés útján megoldjam. És azon körülmény, hogy Szt.-Tamás község — a mely a felosztási terv szerint Földvár községnek tökében: 23,123 frttal tartozik — már egyszer, az 1900. évben Földvár község szüntelen sürgetéseire egy — bár a törvényes formások megtartása nélkül hozott és törvényhatósági jóváhagyást is nélkülöző — képviselőtestületi határozatával kimondotta, mikép a szóban levő követelést elismeri, reményt nyújtott arra, hogy a két község egymás iránti viszonyát békés egyezés útján rendezni sikerül. Annak dacára azonban, hogy bár Földvár község az őt, a felosztási terv szerint megillető kamat igényei tekintetében lényeges engedményeket volt hajlandó tenni és bár a járási főszolgabíró ur közreműködésével minden igyekezetet felhasználtam, hogy Szt.-Tamás község képviselőtestületét, a Földvár község által felajánlott egyezség elfogadására rábírom: Szt.-Tamás község képviselete a szóban levő tartozás elismerését, azon indoklással, hogy a Jankovits-féle felosztási terv rá vonatkozó számadatainak helyességét el nem ismeri — megtagadta.

Ellenben a Rudolf-öztöndij alapra vonatkozólag megtartott vizsgálat ezen ügy állását teljesen tisztázta.

A Rudolf-öztöndij alapot a kerületi gyűlés 1858. évben néh. Rudolf trónörökös születésének emlékére alapította, 50,000 frtot pengő pénzben alapítványozván, úgy hogy abból minden egyes község 5000 frtot pengő pénzben kapjon. Az alapítványozott összegben mindjárt állami ezüst járadékkötvények vásároltak és ugyan a kerület által, de teljesen elkülönítve kezeltettek. Az időközi kamatok takarékpénztárilag gyűmölösztettek, úgy hogy már 1882. évben a kamatjövdelem 23,500 frtra szaporodott fel. Az 1882. évben az ezüstjradéki kötvények 5000—5000 pengő forint értékben kezelésre kiadattak a községeknek és kiadottak akkor 2350 frt és 1896. évben még további 429 frt kamat, úgy hogy minden egyes község e címen 8029 frt 39 krt kapott. Az ezen alap kezelésére vonatkozó számadások teljes rendben lévén, azok alább előterjesztendő javaslatom értelmében véglegre lehetnek.

Ezek után még azt kell felemlítenem, hogy a Jankovits-féle felosztási tervben, a községeknek a kerülettel, illetve egymással szemben való követeléseinek és tartozásainak meghatározásánál a különböző időpontokban teljesített fizetéseknek kamatai egyáltalán nincsenek számtába véve. Így például, ha egyik község valamely összeget évekkal előbb kapott meg s egy másik község ugyanazon összeget évekkal később kapta, a két fizetés teljesen egyenértékűnek van felvéve.

Mindezek előadása után nekem, tisztelettel alulírottak már csak az lehet a feladat, hogy a szóban levő ügy megoldására vonatkozólag javaslatomat a következőkben előterjeszsem.

Ambár az 1882. évi felosztási tervnek azon részét sem tartom helyesnek és a való helyzetnek megfelelően, melyben az van kimutatva, hogy a kerülethez tartozott községek az 1849—1870. időszakban mennyit kaptak a közös pénztárból, mert már a fent előadottak alaposabb teszik azon feltevést, hogy e részben is lényeges differenciák vannak, mégis minthogy az 1873. évben a kerület akkori elnöke Simány Mihály a kerületi összes községekkel, a közös vagyon 1870. évig tartott kezelésének eredményére nézve, egy lezárolást tartott, a mely lezárolást a községek előjárói és a képviselőtestület megbízottai is aláírták, mely lezárolás eredménye képezte az 1882. évi felosztási terv kiindulási alapját, bárha ezen lezárolásnak nem eredeti, hanem csak nyomtatott példánya van meg az iskolánál és főleg minthogy a községeknek az 1870. évet megelőző időkre vonatkozó községi számadásai nagyobb részben nincsenek meg és így a felosztási terv 1870. év előtti időre vonatkozó adatainak helyesbítésére semmi megbízható eszköz nem áll rendelkezésre: minden további vizsgálat nélkül változatlanul elfogadandónak tartom a Jankovits féle felosztási tervnek azon részét, mely azt tünteti fel, hogy a községek az 1848—1870-ig terjedő időszakban a közös pénztárból mennyit kaptak.

Ugyanevak változatlanul elfogadandónak tartom a Jankovits-féle felosztási terv azon részét is, mely az 1882. évben volt vagyon állagát tünteti fel. Mert ha még egy fáradságos vizsgálat útján meg lehetne is esetleg állapítani azt, hogy a felosztási terv nem tartalmazza a kerület akkor volt aktív vagyonának pontos és kimerítő kimutatását, hogy például, esetleg a kerületnek sok százezer frtra rugó, a felosztási terv készítői által behajthatlannak tartott követelések között egyik-másik ekkor még behajtható volt és vagyonértéket képviselt, tehát a vagyon állagának kimutatásába felveendő volt: de a lehetőség is kizártnak látszik, hogy az ilyen követelések ma már érvényesíthetők és behajthatók s ennélfogva az e részbeni vizsgálatnak semmi haszna nem volna.

Ellenben tüzetes és pontos számszaki vizsgálat útján kell megállapítani azt, hogy az 1870—1882. időszakban és azután az 1882. évtől egészen a mai napig, az egyes községek a közös pénztárból, akár vissza nem fizetett kölcsön vagy vissza nem térített váltás, esetleg más előlegül, akár pedig kiosztott jövdelem megtakarítás vagy bármely más címen tényleg és valóban mennyit és mely időpontokban kaptak. Meg kell állapítani, hogy a jelzett időszakban a kerületi közös pénztár a községek érdekében és azok helyett s azok jutalékába beszámítandó milyen összegű fizetéseket és mikor teljesített. Az e részbeni vizsgálat alapját és kiindulási pontját kell, hogy képezze minden egyes községnek az 1870. évtől kezdve a mai napig vezetett közpénztári számadása. Minden egyes községre nézve, annak az 1870. évtől kezdve meg-

levő számadási főkönyveiből kell évről-évre megállapítani 1870-től a mai napig, a kerületi közös pénztárból kapott fizetések összegét és idejét.

Ezután részint Jankovits Aurél számadásaiból, részint a kerületi gyűlések jegyzőkönyveiből s egyéb irataiból meg kell állapítani azt, hogy azon összegeken felül, melyek az egyes községek számadási főkönyveiben betétként előfordulnak, melyek a községi pénztárba bevételre nem lévén, a számadási főkönyvekben elő nem fordulnak? Az ilyen fizetések csak az esetben fogadandók el az illető község terhére és jutalékába beszámítandók, ha a fizetések az illető községnek pénzfelvételre jogosított közegei vagy megbízottak kezéhez történtek. Azonban feltétlenül elfogadandók és a jutalékba beszámítandók azon összegek, melyeket a közös pénztár az egyes községek érdekében és azok helyett fizetett.

A kerület levéltárában esetleg fellelhető adatokból és a járási főszolgabíró, illetve Zenta város polgármestere útján, az adósok és a kerület volt ügyvédek kihallgatására is kiterjesztendő vizsgálatokból meg kell állapítani, hogy az 1882. évi felosztási tervben meg kimutatott aktív követelésekből mennyi folyt be, kinek a kezéhez és hova fordított, van-e még valamely behajtható követelés és ha igen, annak biztosítása és behajtása iránt a tisztai ügyszolgálat útján kell intézkedni.

E két irányú vizsgálat eredménye alapján szabatosan és véglegesen meg lesz azután állapítható, hogy mennyi még ezidőszert a községeknek felosztatlan közös vagyon, mennyit kapott mindeddig minden egyes község a közös pénztárból, mennyi számítható be a közös pénztárból teljesített fizetésekből minden egyes község jutalékába és ha a közös vagyonban való részesedést meghatározó aránykules már meg lesz állapítva: tisztázva lesz a helyzet, hogy mennyi jut minden egyes községnek a közös pénztárral szemben jutalékba, melyik község kapott és mennyivel többet, illetve kevesebbet, mint a mennyi jogszerint megilleti.

A mi már az eljárás módját illeti, erre nézve tisztelettel javasolom, hogy a most megjelölt irányú vizsgálat és eljárás teljesítésével maga a törvényhatósági bizottság bizonny meg egy, teljes számszaki képzettség mellett, a feladat megoldásánál nélkülözhetetlen adminisztratív és jogi ismeretekkel is rendelkező olyan egyént, a kinek személyes tulajdonai biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy eme nagy gondosságot és erős felelősséget igénylő nagy feladatot sikerrel fogja megoldani, — a kinek a számadásokon és az ezekre tartozó ügyiratokon felül adja rendelkezésére a volt kerületnek — időközben a megyei levéltárba beszállított egész levéltárát és utasítsa a járási főszolgabírákat, Zenta város polgármesterét s az illető községek előjáróit, hogy a törvényhatósági megbízottját feladata teljesítésében támogassák és e célból hozzájuk intézendő megkereséseit teljesítsék.

A megbízottnak nem az érdekelt községek, hanem a törvényhatóság által leendő megbízását azért javasolom, mert egyrészt kérdésnek tartom, hogy a részben ellenérdekű 10 község az általam javasolt lezárolás elrendelésére és az ezzel megbízandó személyére nézve fog-e egyértelmű megállapodásra jutni, másrészt mert úgy vélem, hogy a törvényhatósági bizottság van leginkább azon helyzetben, hogy az alkalmas, a célt biztosító tulajdonokkal rendelkező megbízottat kiválassza, a mihez eme vagyon tekintetében eddig gyakorolt felügyeleti jogánál fogva kétségtelen joga van.

A megbízottnak utasításul volna adandó, hogy mindenekelőtt a közös vagyonban való részesedést meghatározó igazságos aránykules iránt készítsen javaslatot. E részben tisztelettel nézetem az, hogy a mennyiben a Jankovits Aurél által készített felosztási tervben javaslatba hozott aránykules elfogadhatónak nem találtnak, az aránykules felállításának más igazságos alapja nem maradna mint azon arány, a melyben az egyes községek a váltásá szerződésbeli 1.300.000 frt váltáságar letörlesztéséhez hozzájárultak.

Alternatív felosztási terv volna tehát készítenő: egyik az 1882. felosztási tervben felállított, másik a most javasolt aránykules alapul vételével. A felosztási tervnek pozitív és indokolt javaslatot kell tartalmazni a községek egymás iránti igényeinek, tartozásainak és követeléseinek teljes és végleges kiegyenlítésére nézve.

A felosztási terv a Rudolf ösztöndij-alapra vonatkozó számadásokkal együtt, minthogy e számadásokat se a kerületi gyűlés, se maguk a községek eddig nem tárgyalták, sokszorosítva és egyidőben megküldendő lesznek minden egyes községnek szabályszerű tárgyalás végett. A nem sokszorosítható okmányok a kerület volt székhelyén Adán volnának közszemlére kiteendő. A felosztási terv elfogadása vagy el nem fogadása iránt hozandó községi határozatok a törvényhatósághoz beterjesztendő lesznek, minélfogva módjában lesz a törvényhatósági bizottságnak, esetleg legfelsőbb fokon a belügyminisztériumnak a községi határozatokban netalán jelentkező eltéréseket kiegyenlíteni.

Nemzeti nevelés.

Kár, hogy a magyar tudományos akadémiát is nem látogatta meg olyan gyakorlati közvetlenséggel ható nemzeti gondolat, amilyen a közhasznú tudományos akadémiájával Erfurtban szerencsésen megesezt, mely aztán jutalmat tűzött ki ama feladat megoldására, hogy „mint lehetne az ifjakat a népiszkolából való elbocsátástól a hadiszolgálatba való belépésükig legcélszerűbben nevelni a polgári társadalom számára? A díjat egy müncheni városi iskolai tanácsosnak ítéltek oda egyhangulag. Ha nálunk is tartottak volna hasonló versenyt, a díjat az egyedül helyes kezdeményezés megragadásáért, ennek az oly kívánatos, de egyszerűs mind oly magas célnak az eléréséhez, a közoktatásügyi miniszternek kellett volna odaítélni az ifjusági egyletek alapításáról szóló rendeletéért.

Ha e kérdés helyes megoldása valamely államra a legnagyobb fontossággal bír, úgy bizonyíthat Magyarországon ez az állam, melynek mint nemzeti állammak fennállása kizárólag a magyar faj fejlődéséből és kitünőségéből

függ, hol a nemzetiségi és felekezeti törekvések folyton az állam egységességét rázzák, hol a kereseti módok még igen szűken vannak és nem nagyon jövedelmezők, hol még széles, át nem hidaló szakadékok ásitának a nagybirtok és a munkanélküli szegénység, a műveltek rétege és a lakosság tömege közt. Egy a világtól félreeső mezővárosban, vagy éppen faluban, hogy jusson az eszébe egy gyerkőcnek, aki tizenegyedik életévében, redesen nem kitűnő tanulási eredménynyel, odahagyja a népiszkolát s rögtön valamely mesterséghez kell látnia, hogy mi a haza, hogy ő egy egészhez tartozik, mely intézményeivel és jóléti berendezéseivel az ő lételet védi, melynek javát ő a saját jólétének és derekasságának előmozdításával szintén előmozdítja? A szülőknak minderről homályos sejtelmük is alig van; amit a mester és a legények raknak a hátára, az sem kelti fel éppen ezt az ismeretet és ha a templomban a szószékről nem éppen izgatást prédikálnak is, hanem egy istenfélő pap Isten igéjét hirdeti, ez is kevésbé foglalkozik az ideiglenes, mint inkább az örök hazával. Semmi sem viszi közelebb embertársaihoz, csak a korcsmai verekedések és az ébredező érzé- kiségek.

Mi világosítsa fel értelmét arra nézve, hogy a józan egoizmus és az altruizmus nem egymást kizáró ellentétek, hanem inkább kiegészítői egymásnak, hogy okosság és erkölcs egymással összhangzásban van? Semmi és senki; megmarad szűk látkörének négy karója közt, érzése önzéssé csontosodik, troglodita lesz értelmileg és erkölcsileg. Mi sejtelve van az ilyenek a hazáról és a büszke kötelességtudással telt önértéről.

Az ifjusági egyletek feladata lesz, hogy itt avatkozzanak be és segítsenek megakadályozni az ily fejlődést lefelé és az ember jobb természetét ellen. Éppen a vidéken, hol hiányzanak a város sokféle művelődési ösztönzői, hassenak az ifjusági egyletek, buzdítsanak báratságra, barátságos közlekedésre az egyenlőkorakkal; gyakorolják rendszeresen a lélek nemesítése végett az éneket, az akarat és a testi erő feygyelmezése végett a tornázást; ez egyesületekhez azonban a műveltebbek is járuljanak hozzá, mindenekelőtt szellemi adományaikkal hasznosan oktató szórakozások s mulatságok rendezése által, ami mellett politikát és vallást természetesen ki kell zárni.

A mindig tudvágyó hallgatók körének lefogyó erejéhez alkalmazkodva értessek meg ott a nemzet jobbjai a serdülő ifjussággal a lelkiismeretesség, a szorgalom, az önelgyőzés és a tevékeny életre való odaadás értékét, mint tudvalevőleg Angliában nagy sikerrel tette Smiles, — magyarázzák a polgárismeretet, egészségtant, különös tekintettel az iparra, a közigazdasági alapkérdéseket és az állam feladatait, hogy az ember az inasgyerekekben és az állampolgár a munkában el ne sülyedjen; kezdődjék ott alulról fölfelé az university exitension, mire Dánia ad régóta világitó példát; működjenek ott közre a nemzet jobbjai az ifjusági nemzeti nevelésének művésében.

Mert — és ez egy pompás gondolat abban a díjjal koszorozott munkában, melynek fejtegetéseit nagyban és egészben, sajnós, nálunk még nem lehet alkalmazni, — „érdekeink és egyáltalán az állam érdekei iránt nem várhatunk több odaadást, mint amennyit magunk tanusítunk az alsóbb osztályok és az állam összes ügyei iránt.“ Wlassics miniszter rendelete hazafias felhívás a magyar társadalomhoz.

H i r e k .

Személyi hírek. A vármegyei közgyűlés alkalmából közéletünk több előkelősége jelent meg városunkban. Köztük báró Vojnits István volt vármegyei főispán, Latinovits János főrendibázi tag is, kik mindketten részt vettek a közgyűlésen. Latinovits János a zombori filharmonikusok társulatának elnöke tiszteletére zeneestélyt rögtönöztek, mely szépen sikerült. Ott volt Latinovits Pál főispán is és néhány uri család.

Személyi hír. Dr. Schack Béla a felső kereskedelmi iskolák főigazgatója a tegnapi esti vonattal városunkba érkezett a zombori felső kereskedelmi iskola ügymenetének megvizsgálására.

Báró Vojnits István arcképe. Megyénk törvényhatósági bizottsága múlt évi október hó 17-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy báró Vojnits István főispán életnagyságú arcképet közgyűlési terme részére megfesteti. A kép megrendelésére és átvételére egy hármass bizottságot: Latinovits Pál, Pinkovits József és dr. Molnár Károly urak személyében kelt fel. Nevezett bizottság az ügyben eljárva, értesítette a vármegye alispánját, hogy a képet Karlovsky Bertalan budapesti festőművésznél rendelte meg 5000 korona árban, melyben a kép kerete is befoglaltatik. Az alispán Karlovsky Bertalan festőművészek 2000 koronát első részletül ki is utalványozott. Nevezett festőművész a kép festését már meg is kezdte, úgy hogy az a folyó év vége előtt el fog készülni. Karácson Gyula alispán az ügyben történeteket a legutóbbi közgyűlésnek bejelentette, mely egy a bizottság, mint az alispán eljárását helyeslőleg tudomásul vette.

tól sem
iz száza-
lotta fel-
es és ta-

ri jóbír-
endéglőt
felelőleg
yítja. A
s növen-
s napján
ti térről
; a többi
életán 4
nnepély
írásulól
e e szép
en lehet

ari kán-
el.
ai kocsis
abajtani,
tt az át-
a karját
is bőven
tlankodó

fény be-
derek
fátok bir-
et-szaját
fátok iga-
bb üdítő
ra sokan

i g. kel.
szegény,
rendezett,
r Apatin
ár 4 kor.,
j 2 kor.,
r 1 kor.,
r. Popov
ev Szan-
dorség 80
l. Ivencz
Antal egy
10 kor.
szépénzt
12 leány
nel bálás
nitói kar.

ki bosszu
asan mint
becsületes
ett a földi
morságba
a szívét.
leszeretett
megszalta;
s kerestt
míg végre
a nagy
nem fáj
péma . . .

ben bor-
laváló pa-
y fővárosi
Demeter
menjen a
reggel a
rokban. A
nyozott. A
ak, de a
n ugyanis
eny vasar-
zatartozói,
nem mon-
ült leánya
kiment a
Janost és
az esetet,
robantak,
y arokba

A napok-
za egyik
r agyon-
a esend-
közelmult-
t utjan
t elvittek.
és őket is
mindent,
z igazság-
kosságra.
evolverrel
gefőjenek
ni halálát
sbirak a
asi ember
ott orvos
tt ember
tét, még
A gyauut
dig nem
n. Mikor
dologról,
sszul lett

sekről, a
foglalko-
nk. Erre
nkettedik

órának munkája ez, mely látja a bajokat, a mulasztásokat és két kézzel vetné a magot a még föl nem szántott földbe. Csodálatra méltó önzetlenséggel, zajtalanul és szerényen dolgozik ezenközben egy férfi, hogy a nép során lendítsen és a nyilvánosság elé nem az elismerésért jön, hanem azért, hogy a társadalomnak és a közhatóságoknak csak kevés fáradsággal és semmi pénzaldozattal nem járó közreműködését kérje, a melyet ha megad, az ország népének évenként több milliónyi hasznot juttat, ha pedig megtagad, egy szépen fejlődő tenyésztési ág sorvad el.

A magyar selyemtenyésztéséről van szó. Husz évvel ezelőtt ezer család foglalkozott vele hetven községben és megkeresett évi huszonkétezer koronát, most kilencvenötezer család üzi kétezeröt száz koronát, most kilencvenöt ezer kétmillióhatyáztezer koronát. Az összes évi kereset, mely a selyemtenyésztéssel és selyemparral foglalkozóknak jutott, husz év előtt negyven ezer koronára rugott, most pedig négy millió koronára megy. Ezek a számok kellőképpen beszédesek. Megmondják, hogy egy nagy akcióról van szó, a mely valóban fejlődésképes, hogy helyes volt az irány, a melyben megindították, s hogy minden erővel azon kell lenni, hogy ez akció sikerének utjából az akadályokat elbárítsuk.

A selyemtenyésztés közgazdasági fontossága kézzelfogható lesz abból, hogy míg Magyarországon ma egy tenyésztőnek átlagos keresete évi 28 korona, addig Olaszországban és Franciaországban az átlagos keresete évi 150 korona. Azaz csak a mostani száz ezer tenyésztő családot véve föl: évi tízenöt millió koronára fokozható a jövedelem. Magyarországon pedig ehhez az éghajlati feltételek megvannak. A magyar selyem minősége világ-hírű s tenyészthető az ország mindama vidékein, a hol a szőlő megterem.

A selyemtenyésztésnek csak egy akadálya van: nincs elegendő szederfa, a melynek leveleiből a selyembogár táplálkozik. Elegendő szederfa hiányában először a selyem minősége hanyatlik, mert táplálék nem jut a megkívánt bőségben az állatoknak, másodsor a tenyésztés nem fejleszhető. Pedig mily csekély fáradságba kerülne ezen segíteni. Mily kevés munkájába és gondjába kerülne a megyei hatóságoknak, hogy betöltsék az utak széleit szederfával. Melynek lombjai árnyékot adnak a fáradt utasnak, s édes gyümölcsöt a futkározó gyermekcseregnek. Megesik mostanában, hogy a selyemtenyésztő husz harminc kilométerre is elgyalogol lombért; a bánáti nép átmegeyette Szerbiába, mert otthon nincs elegendő. Valósággal elszorul az ember szíve, fáj a lelke, a mikor a közigazgatásnak ezt a silány tehetetlenségét szemléli. Hát még ennyit sem tud kívinni! Az, a mit minden iskolás gyerek megtanul a könyvekből, hogy mily hasznos és áldásos, ha az utak széleit betöltetik fákkal; a mit Európa minden művelt állama már régen megcsinálta.

Törvény rendelkezik a községi falkólakról. Számba kell venni, hány község tartja meg ezt a törvényt. Mit csinálnak a vármegyék urai, ha még erre sem figyelnek? Mily kötelességet teljesítenek a falusi birtokosok, ha még ebben a semmi áldozattal nem járó dologban sem tudnak jó példával elűljárni?

Teljes mélységében látjuk Bezerédy Páluk fölajdulását. Ő látja a veszedelmeket, a melyek a magyar selyem tenyésztését fenyegetik. Bezerédy Pál jelentése a földmivélsügyi miniszterhez van címezve, de szól minden magyar emberhez. A jelentés sommája ez:

A magyar selyemtenyésztés sikerének alapja: a selyemnek jó minősége. Ezt a szederfák hiánya veszélyezteti. Ugyane hiány miatt nem fejleszhető a tenyésztés addig a fokig, hogy az egyes tenyésztő családok abból akkora évi állandó keresetet biztosítsanak maguknak, a mely őket a vele való foglalkozásra anyagi érdekeikkel fogva sarkallná. „Hogy selyemtenyésztésünket megmentstük a biztos pusztulástól, ennek módja az ügyet ismerő minden szakember előtt az, hogy a szederfákat egyrészt közterekre, másrészt oly helyekre ültessük, a hol azokat megvédjük, ápoljuk és így azok rendeltetésüknek meg is felelhetnek. Ezek a helyek pedig egyedül a folytonos felügyelet alatt álló közutak.”

E szavakat Magyarország minden, kötelességét tudó közhatóságának figyelmebe ajánljuk. Főképpen pedig ama vármegyékbe, a melyek a selyemtenyésztést ez ideig már fizik. Ezek: Bács Bodrogh, Torontál, Temes, Krassó Szörény, Baranya, Arad, Somogy, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Sopron, Csanád, Fejér, Zala, Veszprém, Győr, Békés, Pozsony, Esztergom, Komárom, Nyitra, Bihar és Jász Nagykanizsa. Kérjük e vármegyék alispánjait és szolgabíráit, hogy bazafias buzgalommal legyenek a jó ügynek s a szegény népnek segédelmére s kérjük e vármegyék törvényhatósági bizottságának tagjait, hogy állandóan tartsák a kérdést napirenden és kötelezzék a vármegyei tisztviselőket arra, hogy köztereknek és közutaknak szederfákkal való betöltését végrehajtsák. És ennek az erélyes végrehajtására kérjük különösen a földmivélsügyi és kereskedelemügyi minisztereket, a mely utóbbi a közutakkal rendelkezik.

De lehetetlen ez alkalommal elhallgatni, hogy a selyemtenyésztés Magyarország sok oly vidékén teljesen ismeretlen, a hol minden előfeltétel megvan. Az egész Hegyalja, a Maros és a Kükkölő borvidéke alkalmas rá. Erdély különösen mindig kesereg sanyaru közgazdasági helyzetén. Itt van egy jelentékeny eszköze a nép vagyonszerzésének és komoly foglalkoztatásának. Élni kell vele.

Ha Magyarország csakugyan a közgazdaság föllendítését írja zászlajára, akkor nem elég az unosuntig bangoztatott frázisoknál megmaradni. A közgazdasági fejlődésnek legegyszerűbb, legolcsóbb és leginkább népszerűsíthető módját kell választani s ezeket megválasztván, a népet nem bangos szavakkal kell jöltartani, hanem érteke szeretettel, türelemmel és kitartó munkával cselekedni.

Az érettségi vizsgálat megkönnyítése.

— A kultuszminiszter rendelete. —

Az érettségi vizsgálat remét, a latinra való fordítást, a kultuszminiszter rendelkezése már az idén elbajozták a gimnáziumokban. A nevezetes rendelkezés már híre ment és sok szó esett arról, hogy mennyire megkönnyíthették az érettségi vizsgálat szabályzatát. A megjelent rendelet teljes szövegéből konstatálhatjuk, hogy a latinból magyarra való fordítás a megállapított feltételekkel, annyira komoly feladatot fog róni diák-

jainkra, amilyent csakis az új tanterv szerint tanult diákok érhetnek el és épen ez az oka, hogy az idén még nem merik a reformot kötelezőleg általánosan keresztülvinni, hanem csak alternatív adják az érettségi tárgyaúl a latinból magyarra való fordítást.

A rendelet tartalma ez:

1. A latin írásbeli érettségi dolgozatúl latinból magyarra való fordítás irandó.

2. E célra vagy prózai, vagy költői szemelvény jelölendő ki. Prózai földadatul a lefordítandó szöveg terjedelme legalább 30 nyomtatott sor, költeménynél legalább 25 sor. A latin-magyar fordítás földadatai a négy felsőbb osztályban tárgyalt latin auctorok nem olvasott részeiből választandók, esetleg a szaktanár más auctorból is terjeszthet föl javaslatot.

3. A fordítás tárgyi magyarázatokkal kísérhető, de a fordítással kapcsolatban egyes helyek grammatikai vagy stílusmagyarázata nem kívántatik meg.

4. Szótár használata meg van engedve, de a tanárnak bármilyen segítő beavatkozása akár a fordítandó latin szöveg tollbamondása alkalmával, akár pedig kidolgozása közben szigorúan ki van zárva.

5. A latin magyar fordítás elkészítésére, a latin szöveg lediktálását nem számítva, öt óra engedtetik.

6. Aki a latin-magyar fordítást elégtelen eredménnyel készítette el: egész évre vettetik. vissza.

7. A tankertletti vagy az illetékes felekezeti földhatóságokhoz kijelölés végett betérjesztendő tételek számára és idejére vonatkozó eddigi intézkedéseket a miniszter föntartja.

Elvárja a miniszter, hogy a tanárok a dolgozatok osztályozásánál szigorúan számításhoz vegyék, vajjon a tanuló a kiűzött szöveg értelmét csak megközelítően, avagy minden árnyalatával együtt adta e vissza s hogy magyarsága és stílusa az ily áttüteléssel járó szellemi munkában való bizonyos gyakorlottságról és ügyességről tanuskodik-e. A dolgozat javítása és megbírálása tehat a legnagyobb lelkiismeretességgel eszközlendő. A ténneti intézkedéstül rendeli a miniszter, hogy a folyó tanév végén és a jövő tanév elején, valamint a karácsonykor tartandó pótló érettségi vizsgálatokon a tanulóknak két tételt tizzenek ki: egy magyar-latin és egy latin magyar fordítást, melyek közül a tanuló tetszése szerint választhat.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ.

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

451. szám kig. 1902.

Pályázat.

Pivnicán egy 720 korona évi készpénzfizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állás jött üresedésbe.

Az ezen állást elnyerni óhajtok kérvényeiket **1902. évi április hó 30-ig** ezen elűljárásságnál nyujtsák be s igazolják, hogy védkötelezettségüknek megfeleltek, hogy életévük 24—60 közötti, hogy feddhetlen erkölcsű és rovatlan előéletű, teljesen egészséges, irni és olvasni tudó magyar állampolgárok, szerbtül vagy tótul is beszélnek. Pivnica, 1902. évi április hó 21. én.

Lovassy Ödön,

Kovacevits Márk,

jegyző.

bíró.

601. szám.

kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Nádaly község határában levő községi (közűdlő) közutak felmérése, kijelölése és azokról törzskönyv s térképek elkészítése — és pedig az 1890. évi I. t. c., valamint a 610/közgy. ex 1897. számú vármegyei szabályrendelet 3. §-ában foglaltak szoros betartása mellett — ezennel pályázatot hirdetnek.

Ennélfogva felkértenek az okleveles mérnök urak, hogy a kérdéses szakmunkára vonatkozó ajánlataikat **folyó évi május hó 20-ig** a községi elűljárássághoz benyujtani sziveskedjenek.

Nádaly, 1902. évi április hó 18-án.

3—2

Az elűljárásság.

618. szám kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

A bajai járásság tartozó Gara székhelyűl Gara, Bács-Vaskút és Rigyica községekből álló körállatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ennél fogva pályázni óhajtokat, hogy kellenen felszerelt kérvényeiket alulírott **folyó évi május hó 10-ig** mulhatlaun nyujtsák be.

A körállatorvos javadalmazása évi 1200 korona és szabályrendeletileg megállapított látogatási és egyéb díjak.

Baján, 1902. évi április hó 16-án.

Vojnics Máté,

főszolgabíró.

465. szám kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Rendörvezetői állás évi 720 korona és egyenként 480 koronával javadalmazott két gyalogrendőri állásra **folyó hó végéig** pályázatot hirdet Lality községi elűljárásságnál.

Lality, 1902. évi április hó 18-án.

2—1

Az elűljárásság.

Alkalmazást keres

a jegyzői teendőkbén jártas, szép-írásu egyén, a ki magyar, német és szerb-horvát nyelven ír és fogalmaz, községi jegyzői irodába vagy közjegyzői, esetleg ügyvédi irnoknak ajánlkozik.

Cim a kiadóhivatalban.

2—1

ad 3469/polg. 1902. szám.

Hirdetmény.

Melylyel közbírré teszem, hogy Ofner József és társainak Krausz Ferenc Parabuty község bírja és társai ellen Parabuty község határában tagosítása iránt folyamatba tett ügyben a zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság a 3469/P. 1902. sz. a. kelt végzésével az előnyomozás és a volt urbéres birtokok jelenlegi tulajdonosainak megszavaztatása végett kiküldetvén, e végböl határnapul **1902. évi május hó 13. napjának délelőtti 9 óráját** Parabuty község házára kiűztem.

Ertesitem egyben érdekelteket, hogy a szavazásra jogosítottak névjegyzéke a szavazás napját megelőzőleg nyolc napon át a szokott hivatalos órák alatt Parabutyon a község házában az érdekeltek által való megtekintésre nyitva tartatik s hogy az ellen észrevételeiket vagy kifogásaikat fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldöttől szóval vagy írásban előadhatják.

Ertesitem még érdekelteket, hogy szavazni személyesen vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig közjegyzőileg hitelesített meghatalmazás alapján lehet, továbbá, hogy a gyámság vagy gondnokság alatt álló érdekeltek helyett a gyámok illetve gondnokok, avagy az illetékes árvaszék által kirendelt ügygondnok szavazhatnak s végül hogy a meg nem jelenők, vagy a szavazástól egyébként tartózkodók a tagosítást kívánóhoz csatlakozottaknak fognak tekintetni.

Zomborban, 1902. évi április hó 19. én.

A kir. törvényszékűl.

Szondy Mátyás,

kir. törvényszéki bíró, mint kiküldött.

413. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Uj-Szivac községben lemondás folytán megüresedett gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása évi 480 korona fizetés, mely a községi pénztárból havi utólagos részletekben fizetetik ki.

A rendőri felszerelést a község adja, a ruházatot ellenben a megválasztandó saját költségén szerzi be.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg írják a rendőri szervezési szabályrendelet követelményeinek megfelelően felszerelt kérvényüket **f. évi május hó 1-sejéig** a községi elűljárásságnál nyujtsák be.

Uj Szivac, 1902. évi április hó 16-án.

Eimann Károly,

Werner Frigyes,

közs. jegyző.

közs. bíró.

Hirdetmény.

Az első tovarisovai segély-egylet mint szövetkezet

1902. évi május hó 20-án

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre részvényesei s netáni érdekeltek meghívotnak.

Közgyűlés Tovarisován **délelőtt 8 órakor a r. k. iskolahelyiségben** fog megtartatni.

Tárgya ezen közgyűlésnek a szövetkezet alapszabályai 4. §-ának megváltoztatása akkép, hogy részvények kiűzetése illetve felszámolása nem 5 év után, hanem 4 év után, illetve 1902. évi december 31-ike után fog történni.

Tovarisova, 1902. évi április hó 22-én.

Az igazgatóság.

3309. szám. kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Mohol községben lemondás folytán megüresült községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi javadalmazása 1200 korona fizetés, 60 korona utátalanly és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak szedhetési joga.

Felhívom a pályázni óhajtokat, hogy kellenen felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **f. évi május hó 30-ig** beadják, mert a felszerelentül vagy később érkezteteket figyelembe venni nem fogom.

Zentán, 1902. évi április hó 21-én.

Dr. Mikosevits Kanut,

főszolgabíró.

2—1

Allást keres

egy a jegyzői irodai teendőkbén teljes jártassággal bíró fiatalember: jó írásánál fogva esetleg ügyvédi irodai munkákra is vállalkozik. — Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

3—1

Női divatterem.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy az eddig is előnyösen ismert **női konfekció-készítő műtermemet**, megrendelőim buzdi-tására,

női ruha divatteremmé alakítottam át. A midőn erről a m. tisztelt hölgyközönséget értesítem, becses figyelmüket divattermemre bátorodom felhívni, egyben megjegyzem, hogy továbbra is **női konfekciókat** is készítek.

Vidéki megrendeléseknél mérték- és próbavétel végett készséggel kimegyek. Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy t. megrendelőim teljes megalégedését kiérdemljem.

A m. tisztelt hölgyközönség b. megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MARKOVITS IMRE,
női konfekció és ruhakészítő.

12-9 Lakás: Deák Ferenc-körút (Korzó).

Szabadkézből eladó

közeli a városhoz, a Sikara erdő alatt, gyönyörű fekvésű, nyaralónak is nagyon alkalmas cirka 5 katasztrális holdnyi

szállás,

lakházzal, konyha, pince, istálló, felszer s összes melléképületekkel, léckerítéssel elkerített gyümölcsös, konyha- és virágkerttel s nagy udvarral.

Bővebb értesítés kapható **Kovacsits Rádívój** vászon és szövetárak kereskedésében belvéros 17. szám alatt, a Szent-György-téren. 3-2

Legfinomabb

Cuba

Jamaika

Gyöngy

Mocca

Arany Jáva

1 kilo 4 korona.

Santos

Santos gyöngy

1 kilo 2 korona 80 fillér.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

Vidékre postán szállítva 1 kilo 16 fillérrel drágább. 25-24

375. szám. kig. 1902.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Az 1890. évi I. t. c. 69. §. és ennek alapján kiadott 7187/1892., illetve 43110/1893. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet és 610/1897. sz. vármegyei rendelet vonatkozó szakaszai értelmében és előírásai szerint a községi közutak törzskönyvezése, a hozzá szükséges összes térképek, jegyzékek és műleírások elkészítésére ezen pályázat nyitottatik. A most említett munkálaton kívül köteles vállalkozó keményfából készített karokat az előirt távolságokra alkalmazni s ugyebeli, valamint a munkálat folyamán szükséges nap-számok béreit, karok és zsindelyek költségeit is sajátjából fedezni. A hitelesítésért járó költségeket a község fizeti, a fuvart a község batarán belül a község díjmentesen természetben adja. A fizetési feltételek utólag fognak megállapíthatni, de megjegyeztetik, hogy a kikötött díj egy harmadrésze csakis a megítendő bítele-sítés és a munkálat jónak való nyilvánítása után fog kifizetett. Felhívtnak a pályázó mérnökök, hogy aján-lataikat kilométerenként kiszámítva, alulírott elüljárókhöz **1902. évi május hó 20-ig** tejesítsék be.

Tovarisován, 1902. évi április hó 17-én.

Nicolles Aurel, **Radojesin Jozsim,**
jegyző. 5-2 bírő.

1021. szám.
kig. 1902.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok községben leköszönés folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdettünk. Felhívjuk pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyo évi május hó 1-éig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkezők figyelembe vételni nem fognak.

Ezen állás javadalmazása havi utólagos részletekben felveendő évi 600 korona. Rubazatot az illető sajátjából tartozik beszerezni, míg a fegyverzet felszerelést a község adja.

Bajmokon, 1902. évi április hó 10. én.

Lichtneckert, **Schön Tamás,**
jegyző. 3-3 bírő.

KEIL-LAKK

legfőbb műzoló-szer paha padló számára.

Szagtelen

padló-viasz „Gloria”

legfőbb és legegyszerűbb bevezető-szer kemény padló számára.

Fehér „Glasur”-fénymaz

legfőbb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakkeretek stb. ujjonmani befestésére.

1 doboz ára 90 fillér.

Mindenkor kaphatók: 8-5

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

383. szám.
kig. 1902.

Árlejtsi hirdetmény.

Bács-Almás község községhezátalakítása és kibővítése nyilvános szóbeli árlejtsi útján való biztosítására a községi elüljáróság által az árlejtsi **folyo évi május hó 1-én delelőtt 10 órakor** Bács-Almás községbázánál fog megtartatni.

A községhezátalakítása és kibővítése költségei 16661 kor. 24 fillérnyi összegben irányoztatik elő.

Vállalkozni szándékozók az árlejtsi megkezdése előtt az előirányzati összegnek megfelelőleg 10% nyi bántpénzt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban letenni tartoznak.

Vállalkozóval az árlejtsi eredményéhez képest kö-tendő szerződés a községre nézve csakis a nagyságos alispán ur jóvabagyása után lesz kötelező. Vállalkozó köteles bántpénzt az árlejtsi megtörténte után 8 nap alatt 2000 koronára kiegészíteni, mely összeg a vállal-kozó kárára és veszélyére gyümölcsösítés végett az almási takarékpénztárban fog elhelyeztetni. Vállalkozó bántpénze csak külön alispáni utalványra fog kiadatni. Vállalkozó tartozik az építendő községhezát 1902. évi október hó 1-éig teljesen elkészíteni s azt az elüljáró-ság rendelkezésére bocsájtani.

Az építési tervek és költségvetések, valamint a jóvabagyott árlejtsi feltételek a községi jegyzői irodá-ban a hivatalos órák alatt betekinthető.

Kelt Bács-Almás, 1902. évi április hó 14-én.

Szommer József, **Imgrund János,**
jegyző. 2-2 bírő.

GOMBOS NÁNDOR

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és disztribúdos

10-6

ZOMBOR. (Bácska.)

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben,

(vendéglők, mészárosok és magánosok részére);

fürdőkádakban

és

konyhafelszerelésekben

Minden e szakmába vágó és rajzszerinti bármilynemű bádogárúk elkészítettnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javitások olcsón és pontosan.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjából.

Házberbeadás.

Szabadkai II-ik kör 406. számú házunkat, mely **1 üzlethelyiségből** szükséges raktárakkal, **3 szobából**, mellék helyiségekből áll, f. évi május hó 1-től kezdődőleg **3 egymásután** következő évre kedvező feltételek mellett berbeadjuk, esetleg szabad-kézből eladjuk.

Bővebb felvilágosítást nyujt a zombori Export-gőzmalom részvénytársaság **Zomborban.**

3-3

Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottságától.

1522. szám.
kbig. 1902.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye közigazgatási bizottsága részéről közhírre tétetik, hogy Karácson Gyula kir. tanácsos alispán kérelme folytán — az általa az ada-pádei komphoz vezető és kiegészítő törvényhatósági ut-céljaira Ada község határában szükségelt az adai telek-könyvi 3030. számú betetben 5061—5062/a telekkönyvi és 3044., 3045., 3046., 3047. és 3048. kataszteri hely-rajzi szám alatt elfekvő, Egész Viktor, Egész Klara, Egész Kalmán s Egész Lőrinc telekkönyvi. — valamint részben Bakos József és neje Samu Erzsébetnek telek-könyvön kívüli tulajdonát képező ingatlanokra nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által f. é. március hó 3-an 12930/I. 1902. szám alatt kibocsájtott intéz-vennyel a kisajattási eljarast elrendelte.

Az 1881. évi XLI. t. c. értelmében kiküldött bi-zottság a helyszíni tárgyalást — az idezett törvény alapján — Ada községében a községhezátal f. évi **április hó 28-an (hétfő) delelőtt 9 órakor** fogja megkezdni.

Miről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a kisajattási terv és összeírás Ada községhezátal a hiva-talos órák alatt f. évi április hó 13-tól 27-ik (vasárnap) napiaig bezárólag terjedő 15 napon át közszemlére ki-tétetik és hogy a tárgyalásnál jogában áll minden tu-lajdonosnak a kisajattási terv ellen és minden telek-könyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni és kifogását jegyzőkönyvbe vetetni. Végül kijelentetik, hogy a bizottság a kisajattási terv megállapítása felett akkor is érdemileg bátoroz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg s hogy a meg nem jelenés vagy a felszólam-lasnak elmulasztása az idezett törvény 36. §-ban körülírt jogi következménnyel jár.

Kelt Zomborban, Bács-Bodrogh vármegye közigaz-gatási bizottságának 1902. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Főispán mint a közíg. bizottság elnöke helyett:

Karácson Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

3-3

Szőlőbirtokosok figyelmébe

ajánlják nagy készletüket 6' és 2⁰⁰ hosszú igen szép minőségű **hasított és gömbölyű tölgyfa szőlőkarókból** jutányos árak mellett, ugyszintén **5' és 6' hosszú lucfenyő szőlőkaróikat** minden mennyiségben 10-5

ERNST JÁNOS és ROTH
fakereskedők UJVIDÉKEN.

XXV. évfolyam

ELŐFIZETÉS

Egész évre ...
Fél évre ...
Negyed évre ...

A lap szellemi küldemények, nek, anyagiak nosnak küld

Egyes szám ár

Egy Zom

Zombor városi silány s a megélt sebe az adminisztr ez, oly súlyos és sodorta tisztviselő a közérdek nagy nem lehetett. S va mely városunkban, megindult, csonka gatiási funkciók vé város életét vezető fektetjük.

Zombor város évben kimondotta léseinek égető szü got küldött ki ja ság kebeléből egy Gozdsu Elek (elnő Samu, Falcione G mélyében. Az ötös lataival, azokat e b bizottságnak.

Alább közöljük indokolt memorand bizonyos módosítás a közgyűlés elé fo

Sajnos, hogy oly mérvű emelést, állásoknak teljesen mehettek, hogy a nem járhattak el ták fel, hogy a fi emelés, tehát a p kell keresztülvitett len jelen voltak: Pál, Györfy Géza, Dávid, Szondy Mándor, Donoszlov Imre, Veszelszky Balogh Ernő bizo sedéssel karolta fel

A „BAC

Csak öt, csak Elvehettek m Az ő szive v Mindenki cea

Vigyétek el g A birt, ha va Csak mosolya Csak még eg

Fut, menektl Harcoljátok e Ha meghalok Had csokoljaj

Egy kopott album Legnagyobb pass képeket nezegetni, — bálgaatok jellemet tant kinézésű arcképet néz szeme volt. Mindenáro Illy nem tudta. Papái — Oh, ez igen ktlönc is volt!

— Talán mint a — Ó túlzásig vi ban; igen jól ismert róla, — szolt Illy pap mint mi, kik ismertük azokban egész művés — Nekem is a Persze kértük, b érdekes emberről. Mi — Szegény frau Ugy hat éves lehet